ÖRNSKÖLDSVIKS KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

	Sammanträdesdatum	Sida
Kommunstyrelsen	2024-12-03	1 (90)

Plats och tid	Kubbe, Örnsköldsvik, kl. 13:00 – 15:45
Paragrafer	219- 244
Ledamöter	Anna-Britta Åkerlind (C) Johannes Nordin (M) Carolina Sondell (S) Olle Häggström (S) Zenitha Nordfjell (S) Caisa Johansson (S) Jan Lindstedt (S) Andreas Jansson (C) Håkan Gunnarsson (C) Ullrika Kallin Eriksson (KD) Joseph Daibess (KD) Jenny Voittonen (SD) Patrik Paulsson (V)
Tjänstgörande ersättare	Anna-Karin Sjölund (S) Julia Jäger (M)
Övriga ersättare	Kazim Karkan (S) Jonas Boström (S) Erik Orrell (C) Svante Lundberg (C) Marielle Hagström (C) Lars Eidenvall (KD) Gösta Nordberg (SD)
Tid för justering	2024-12-05
Ordförande	Anna-Britta Åkerlind (C)
Justerare	Carolina Sondell (S)
Sekreterare	Linda Blomström
Anslagsbevis	Justering tillkännages på kommunens anslagstavla.
Anslaget publiceras	2024-12-06 – 2024-12-30
Protokollet förvaras	Digitalt i kommunstyrelsens diarium

Övriga deltagare	Utredningssekreterare Linda Blomström Kommundirektör Magnus Haglund Stabschef/bitr. kommundirektör Sofia Johansson Hannsberger Förvaltningschef Elisabeth Österlund Ekonomidirektör Mikael Öhrling Redovisningschef Marie Edlund Digitaliseringschef Jens Danielsson §§ 219-221, §§ 224-244 Personaldirektör Jeanette Börjesson Tillväxtchef Anders Jäger §§ 219-221, §§ 223-226 Kommunikationschef Helén Sahlin Avdelningschef Tomas Roos §§ 219-227 Utvecklingsstrateg Linnea Egnor Byström § 221 Ekonomichef Viktoria Johansson § 221 Produktutvecklare Övik Energi Maria Olsson § 211 VD Rodret Pär Lindberg § 226 VD Miva John Eriksson § 232
Godkännande av närvaro	Kommunstyrelsen godkänner att angivna personer är närvarande vid sammanträdet samt ger dem rätt att yttra sig.

Innehållsförteckning

§ 219 Godkännande av föredragningslista 4
§ 220 Val av justerare 5
§ 221 Informationsärenden 6
§ 222 Månadsuppföljning, november 2024 7
§ 223 Yttrande, Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning (SOU 2024:43) 8
§ 224 Godkännande av reviderad, policy för god ekonomisk hushållning 12
§ 225 Upphävande av Örnsköldsviks kommunkoncerns finanspolicy samt policy för ekonomistyrning 16
§ 226 Rodretkoncernens årsplan 2025-2027 samt årsprognos 2024 18
§ 227 Godkännande av reviderad taxa för operativ och förebyggande räddningstjänst 2025 21
§ 228 Tillägg IV till markanvisningsavtal Örnsköldsvik 8:28 m.fl. förlängning av markanvisning 22
§ 229 Extern låneram, interna låneramar och borgensramar 2025 24
§ 230 E-förslagssvar, trygghetsboende i Köpmanholmen 28
§ 231 Motionssvar, bevara landsbygdsskolor för vårdnadshavare och barns rättigheter (SD) 31
§ 232 Motionssvar, ökad cirkularitet (V) 36
§ 233 Yttrande, granskning av styrning och uppföljning över fastigheter och anläggningar 47
§ 234 Ianspråktagande av investeringsutrymme samt begäran om tillskott i budgetram för nybyggnation omsorgsboende Kusthöjden, välfärdsnämnden 50
§ 235 Ianspråktagande av investeringsutrymme samt begäran om tillskott i budgetram för nybyggnation omsorgsboende Arnäs, välfärdsnämnden 54
§ 236 Ianspråktagande av investeringsmedel samt begäran om extra skattemedel för ny skid- och skidskyttestadion på Skyttis, etapp 1, kultur- och fritidsnämnden 61
§ 237 Reviderade regler för kommunalt partistöd 67
§ 238 Utbetalning av partistöd 2025 71
§ 239 Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS kvartal 2 2024 73
§ 240 Godkännande av reviderad taxa för planärenden 75
§ 241 Godkännande av reviderad bygglovstaxa 79
§ 242 Fyllnadsval till kommunala seniorrådet 88
§ 243 Anmälan av fattade delegationsbeslut 89
§ 244 Godkännande av revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente 90

§ 219 Godkännande av föredragningslista (Kst/2024:43)

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har att ta ställning till föreslagen föredragningslistan.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen godkänner föreslagen föredragningslista.

- - - - -

§ 220 Val av justerare (Kst/2024:46)

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har att välja justerare för att justera dagens protokoll.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen utser Carolina Sondell (S) till justerare.

- - - - -

§ 221 Informationsärenden (Kst/2024:23, Kst/2024:166, Kst/2024:29)

Ärendebeskrivning

Vid dagens sammanträde lämnas information och förs överläggningar under följande punkter.

Information från kommundirektören

Övriga informationer

- Uppföljning Bredband
  Föredragande: produktutvecklare Övik Energi Maria Olsson, ekonomichef Viktoria Johansson, utvecklingsstrateg Linnea Egnor Byström

- Driftbidrag till Örnsköldsvik Airport för 2024
  Föredragande: skriftlig information

- Beslutslogg
  Föredragande: skriftlig information

Beslutsunderlag

- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterat 25 november 2024
- Beslutsloggen, daterad 25 november 2024

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.
- - - - -

§ 222 Månadsuppföljning, november 2024 (Kst/2024:8)

Ärendebeskrivning

I enlighet med den ekonomiska processen för Örnsköldsviks kommun ska kommunstyrelsen få kontinuerlig uppföljning av kommunens ekonomi under året i form av månadsuppföljningar och mer omfattande tertialuppföljningar.

Kommunledningsförvaltningens kommentarer

Budgeten för 2024 antogs av kommunfullmäktige i juni 2023 och resultatet uppgick då till +5 Mkr. Prognostiserat helårsresultat för kommunen 2024 uppgår i Månadsuppföljning, november 2024 till +29 Mkr.

Prövning av barnets bästa

Ärendet bedöms inte ha en negativ inverkan på barn och ungdomar.

Beslutsunderlag

- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterat 27 november 2024.
- Rapport Månadsuppföljning, november 2024.
- Presentation Månadsuppföljning, november 2024.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen godkänner Månadsuppföljning, november 2024.

- - - - -

§ 223 Yttrande, Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning (SOU 2024:43) (Kst/2024:796)

Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har överlämnat ett betänkande till Örnsköldsviks kommun som har möjlighet att yttra sig senast den 12 december 2024.

Utredningens uppdrag har varit att kartlägga och analysera statens former för samverkan och dialog med kommuner och regioner. En uppgift har varit att bedöma om nuvarande former är lämpliga och tillräckliga för samverkan eller om det finns behov av nya former för samverkan såväl i normala tider som vid fredstida kriser.

Utredaren har även uppdraget att se över kommunallagens reglering av fullmäktige- och nämndsammanträden. Om de är ändamålsenligt utformade för att möjliggöra att såväl distansdeltagande som digitala sammanträden kan genomföras på ett demokratiskt, rättssäkert och praktiskt sätt.

I betänkandet lämnas bland annat följande förslag i korthet som berör kommunen. Regeringen ska, genom en särskild lag, bereda organisation som företräder kommuner och regioner tillfälle till överläggningar i frågor av betydelse för den kommunala självstyrelsen eller som i övrigt är av betydande vikt för kommuner och regioner. Detta i syfte att säkerställa en regelbundenhet, långsiktighet och förutsägbarhet i kontakterna mellan regeringen och kommunsektorn.

För att främja samverkan och informationsutbyte föreslås att varje länsstyrelse ska ha ett regionalt kommunråd där representanter för kommunerna och regioner i länet ska ingå. Rådet bör användas för kontinuerliga utbyten av information och lägesbilder liksom utveckling av olika statliga myndigheters kontakter med kommunerna. Det är inte tänkt att länsstyrelserna ska få några nya befogenheter i förhållande till kommuner och regioner.

Regeringen föreslås ge Socialstyrelsen i uppdrag att utreda bildandet av en regional organisation för myndigheten i syfte att förbättra direkt samverkan med kommuner och regioner.

Utredningen föreslår vidare att ett införande av handlingsoffentlighet i Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, utreds i särskild ordning i syfte att ge allmänheten bättre möjligheter till insyn.

§ 223 (forts.)

Slutligen föreslås att kommunallagens regler om fullmäktige- och nämndsammanträden ändras för att förenkla deltagande på distans. Utredningen föreslår att deltagande på distans ska ske genom ljud- och bildöverföring i realtid och på ett sådant sätt att ordföranden kan säkerställa vem som deltar i sammanträdet och att den som deltar i sammanträdet kan följa sammanträdet och delta i behandlingen av ärendena. Enligt utredningen bör deltagande på distans fortfarande betraktas som ett komplement till det fysiska sammanträdet. När det gäller kommunfullmäktige så ska sammanträden fortsatt äga rum på en fysisk plats dit också allmänheten har tillträde och förslaget är att fullmäktiges presidium inte får delta på distans. När det gäller nämndsammanträden föreslås en möjlighet för kommuner att besluta om helt digitala nämndsammanträden. Fullmäktige ska i sådant fall besluta i vilken utsträckning samtliga ledamöter i en nämnd får eller ska delta på distans.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Samtliga nämnder har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet.

Kultur- och fritidsnämnden har yttrat sig i ärendet, § 68/2024. Även kommunledningsförvaltningens enhet för strategisk hållbar utveckling samt kommunsekreterare har yttrat sig över utredningen.

Sammanfattning av kommunens yttrande

Kommunledningsförvaltningen anser att förslagen är väl genomarbetade och ser positivt på den översyn och kartläggning av statens former för samverkan och dialog med kommuner och regioner som gjorts samt att kommunallagens regler om fullmäktige- och nämndsammanträden ändras för att förenkla deltagande på distans. Kommunledningsförvaltningen delar dock inte utredningens förslag fullt ut och vill som remissinstans framföra bland annat följande.

Kommunledningsförvaltningen noterar att istället för ömsesidig samverkan och kommunal självstyrelse ligger utredningens tonvikt vid intresset av en stärkt statlig styrning. Utvecklingen mot en stärkt statlig styrning riskerar att motverka den kommunala självstyrelsens betydelse för den lokala och regionala demokratin vilket är beklagligt.

Utgångspunkten för samordningen bör vara utifrån respektive sakområde och inte via eller genom länsstyrelserna. Vidare vore det bra om statliga myndigheterna instrueras i att samverka bättre. Ibland händer det att de statliga myndigheternas styrsignaler i förhållande till lokal och regional nivå kan framstå som motstridiga och skapa målkonflikter i tillämpningssammanhang.

§ 223 (forts.)

Kommunledningsförvaltningen avstyrker utredningens förslag om inrättandet av regionala kommunråd och en stärkt roll för länsstyrelserna.

För kommunledningsförvaltningen är tilliten till SKR stor. Mycket av kunskapsspridning, informationsutbyte och samverkan sker inom och genom medlemsorganisationen. SKR ger också möjlighet till ett helhetsperspektiv för kommuner och regioners räkning. Kommunen delar således inte utredningens uppfattning gällande SKR:s betydelse som medlemsorganisation för informationsutbyte och för samverkan.

Förslaget om grundläggande bestämmelser för formaliserade samråd mellan staten och kommunsektorn tillstyrks av kommunledningsförvaltningen. Där är förslaget att regeringen ska bereda organisation som företräder kommuner och regioner tillfälle till överläggningar i frågor av betydelse för den kommunala självstyrelsen eller som i övrigt är av betydande vikt för kommuner och regioner.

Örnsköldsviks kommun tillstyrker även förslagen om förtydligande i kommunallagen när det gäller digitala sammanträden och förutsättningarna för att delta i fullmäktige- och nämndsammanträden på distans.

Prövning av barnets bästa

Förslaget bedöms inte medföra några negativa konsekvenser ur ett barn- och ungdomsperspektiv.

Beslutsunderlag

- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterad den 20 november 2024
- Yttrande över SOU 2024:43 Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning, daterad den 20 november 2024
- Kultur- och fritidsnämnden § 68/2024, daterad den 23 oktober 2024
- Kultur- och fritidsnämndens yttrande, Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning (SOU 2024:43), daterad den 4 oktober 2024
- Betänkande, Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning (SOU 2024:43)

§ 223 (forts.)

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen godkänner yttrande över utredningen ”Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning” (SOU 2024:43), daterat den 20 november 2024, och överlämnar det till Finansdepartementet.

- - - - -

§ 224 Godkännande av reviderad, policy för god ekonomisk hushållning (Kst/2024:724)

Ärendebeskrivning

Under 2021 genomfördes en statlig utredning, En god kommunal hushållning SOU 2021:71, och där ett av förslagen var att ersätta samtliga tre riktlinjer som kommunallagen reglerar inom ramen för god ekonomisk hushållning med ett samlat program. De riktlinjer som kommunallagen reglerar är; riktlinje för god ekonomisk hushållning, riktlinje för resultatreserv och resultatutjämningsreserv samt riktlinje för medelsförvaltning. Argumentet till ett samlat program var att det skulle skapa bättre förutsättningar för ett sammanhållet förhållningssätt i den ekonomiska styrningen med en tydligare koppling till det övergripande kravet på god ekonomisk hushållning. Även om denna del av förslaget inte gick igenom delar ekonomiavdelningen utredningens intentioner i detta varför utgångspunkten för denna revidering har varit att arbeta ihop kommunens nuvarande tre policyer inom ekonomiområdet; policy för god ekonomisk hushållning (som även innefattar riktlinjer för resultatutjämningsreserv), Örnsköldsviks kommunkoncerns finanspolicy samt policy för ekonomistyrning. Detta ligger också i linje med förtroendevaldas önskemål att minska ned antalet policyer som beslutas av kommunfullmäktige. Nuvarande policy för god ekonomisk hushållning antogs av kommunfullmäktige 2021, § 304/2021, och utgångspunkt har varit att revidera och komplettera den med delar från övriga två policyer. Revideringen har även inneburit en anpassning till ny lagstiftning, uppdaterade styrprinciper och ansvarsfördelning samt en allmän genomgång och uppdatering av innehållet.

Kommunledningsförvaltningens kommentarer

En stor del av innehållet i föreslagen policy styrs, precis som tidigare, av kommunallagen. Kravet på riktlinjer för god ekonomisk hushållning syftar till att förtydliga vad god ekonomisk hushållning innebär utifrån den egna organisationens behov och förutsättningar. Riktlinjerna ska även omfatta hantering av resultatreserv och resultatutjämningsreserv. Enligt kommunallagen ska kommunfullmäktige även fastställa finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.

Kommunallagen anger även att kommuner och regioner ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses samt att kommunfullmäktige ska besluta om riktlinjer för medelsförvaltning. Kravet på riktlinjer för medelsförvaltningen syftar till att säkerställa att finansverksamheten bedrivs i överensstämmelse med kommunallagen.

§ 224 (forts.)

Förutom nämnda riktlinjer som regleras i kommunallagen finns även andra principer för ekonomistyrning som kommunfullmäktige har att ta ställning till, främst avseende kommunen. Syftet med avsnittet, utöver lagkraven, är bland annat att skapa en ändamålsenlig ledning och styrning samt effektivitet i ekonomisk planering, uppföljning och utvärdering samt i det samlade resursutnyttjandet. Dokumentet innehåller även ett avsnitt i syftet att förtydliga ekonomisk ansvarsfördelning inom organisationen.

Alla dessa delar finns nu i ett samlat styrdokument, som enligt kommunens styrdokumentsdefinitioner är en policy - Policy för god ekonomisk hushållning som innehåller följande huvudavsnitt:

1. Bakgrund och syfte
2. Ekonomisk ansvarsfördelning inom organisationen
3. God ekonomisk hushållning
4. Ekonomistyrning
5. Finansverksamhet – likviditets- och skuldförvaltning

Policyn gäller för hela kommunkoncernen med undantag för delavsnitt 3.3 och 4.1-4.3 som endast omfattar kommunen.

Revideringar/förändringar av större betydelse
Då målsättningen har varit att slå ihop tre policyer till en har avsnittet kring ekonomisk ansvarsfördelning setts över och reviderats för att bland annat uppnå en likformighet och helhet. Policyn har kompletterats med att det ska vara kommunfullmäktige som beslutar om kommunens större investeringsprojekt överstigande 200 prisbasbelopp, även om de ingår i kommunfullmäktiges beslutade investeringsbudget och oavsett anslagsbindningsnivå. Policyn har även kompletterats med att beslut om större investeringsprojekt överstigande 100 prisbasbelopp ska fattas av respektive nämnd, även om de ingår i kommunfullmäktiges beslutade investeringsbudget och oavsett anslagsbindningsnivå. Därtill har det kompletterats med att dessa investeringsprojekt ska återkopplas till kommunfullmäktige respektive nämnd via slutredovisningar. Dessutom regleras att finansiell leasing inom kommunen i beslutsprocessen ska hanteras på samma sätt som en investering. Tidigare bestämmelse om moderbolagets rätt att besluta om finansiella leasingavtal som sträcker sig upp till 15 år och är under 100 basbelopp har utgått. Avsnittet har även kompletterats med vad förvaltningarna har för ansvar inom det ekonomiska området.

Avsnittet God ekonomisk hushållning har kompletterats med möjlighet till hantering av resultatreserv, vilket kommunallagen medger från och med 2024. Kommunens hantering överensstämmer med kommunallagen. Policyn tillåter även *planerad* användning av medel från resultatutjämningsreserv, vilket är i enlighet med kommunallagen men inte enligt nuvarande policy.

§ 224 (forts.)

Motiv till förändring är att om kommunen redan vid budgettillfället befinner sig i en lågkonjunktur ska användning av resultatutjämningsreserv kunna budgeteras vid avstämning av lagens balanskrav. Dessutom har möjlighet till reservering av medel till resultatutjämningsreserv tagits bort då det inte längre är tillåtet enligt kommunallagen.

Vidare redogörs inte längre för kommunfullmäktiges vision samt de specifika mål som kommunfullmäktige har fastställt med betydelse för god ekonomisk hushållning. Anledningen är att undvika behov av revideringar när dessa delar ändras. Policyn anger dock fortsatt att kommunfullmäktige ska fastställa finansiella och verksamhetsmässiga mål för kommunkoncernen med betydelse för god ekonomisk hushållning. Däremot anger policyn vilka finansiella mål som minst bör finnas och hur målen bör underbyggas. Dessutom ersätts tidigare begreppet ekonomiska mål med finansiella mål, vilket är det begrepp som lagen använder sig av.

Avsnittet Ekonomistyrning har uppdaterats och förtydligats när det gäller vilka övergripande principer inom ekonomistyrning som gäller för kommunen. Även principer vid förändringar av skattemedel av teknisk karaktär har uppdaterats. Bland annat har policyn kompletterats med principer för kommunens internpriser, vilket är viktigt ur ett styrningsperspektiv. Det har även förtydligats att fokus ska vara på den externa kostnaden.

I avsnittet Finansverksamhet – likviditets- och skuldförvaltning har ändringar gjorts inom motpartrisk, där andelen lån har ändrats från att högst 75% till att högst 85% av kommunkoncernens finansiering får komma från samma motpart i genomsnitt under en femårsperiod. Det är rimligt att ha en större del av lånen via Kommuninvest utifrån deras höga kreditvärdighet, prisvärda lån och den kommunala ägandeformen med solidariskt betalningsansvar för varandra. Det är dock fortfarande värdefullt att sprida risker och att bibehålla affärskontakten med flera banker. Nytt är även en möjlighet för bolagen att omallokera de årliga interna låneramar som kommunfullmäktige har beslutat om. Detta ökar flexibiliteten för bolagen samtidigt som det inte innebär någon ökad total låneskuld för kommunkoncernen eller ökad finansiell risk på helheten. Dessutom ska ränterisken enligt policyn fortsättningsvis mätas på hela kommunkoncernen, det vill säga inklusive finansiell lease av kraftvärmeverk. Motiveringen är att behovet av att mäta ränterisken enskilt för finansiell lease av kraftvärmeverket inte längre finns då förfallodagen ligger närmre samt att skulden nästintill har halverats.

Arbetsprocess
Ekonomiavdelningen har sedan hösten 2023 arbetat med en sammanslagning av ekonomiområdets tre befintliga policys samt arbetat med att uppdatera delarna inom respektive policys område. Därefter har berörda tjänstemän fått möjlighet att lämna synpunkter och förslag till justeringar på förslag till reviderad Policy för god ekonomisk hushållning.

§ 224 (forts.)

Under hösten 2024 har reviderad policy gått ut på remiss till nämnder och bolag. Kommunledningsförvaltningens ekonomiavdelning har sammanställt och bedömt inkomna yttranden och gjort vissa justeringar. Sammanställningen av inkomna synpunkter och ekonomiavdelningens ställningstaganden återfinns i Sammanställning yttranden - Reviderad policy för god ekonomisk hushållning, daterad 20 november 2024.

Reviderad policy för god ekonomisk hushållning ska ersätta:

- Örnsköldsviks kommunkoncerns finanspolicy, KF § 270/2016.
- Ekonomistyrningspolicy, KF § 77/2018

Nästa steg blir att utforma eventuella tillhörande styrdokument till denna policy.

Prövning av barnets bästa

Ärendet bedöms inte ha någon negativ påverkan på barn och unga.

Beslutsunderlag

- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterad 20 november 2024
- Förslag till policy för god ekonomisk hushållning, daterad 20 november 2024
- Sammanställning yttranden - reviderad policy för god ekonomisk hushållning, daterad 20 november 2024
- Policy för god ekonomisk hushållning antagen § 304/2021 kommunfullmäktige
- Policy för ekonomistyrning antagen § 77/2018 kommunfullmäktige
- Örnsköldsviks kommunkoncerns finanspolicy antagen § 270/2016 kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige godkänner förslag till reviderad policy för god ekonomisk hushållning, daterad 20 november 2024.

- - - - -

§ 225 Upphävande av Örnsköldsviks kommunkoncerns finanspolicy samt policy för ekonomistyrning (Kst/2024:825, Kst/2024:826)

Ärendebeskrivning

Föreslagen revidering av policy för god ekonomisk hushållning, daterad 20 november 2024, är utgångspunkten att arbeta ihop kommunens nuvarande tre policyer inom ekonomiområdet; policy för god ekonomisk hushållning (som även innefattar riktlinjer för resultatutjämningsreserv), Örnsköldsviks kommunkoncerns finanspolicy samt policy för ekonomistyrning.

Policy för ekonomistyrning antogs av kommunfullmäktige 28 maj 2018, §77. Örnsköldsviks kommunkoncerns finanspolicy antogs av kommunfullmäktige 19 december 2016, §270.

Kommunledningsförvaltningens kommentarer

Kommunledningsförvaltningens ekonomiavdelning har reviderat nuvarande policy för god ekonomisk hushållning bl.a. med kompletteringar av innehåll från övriga policyer inom ekonomiområdet, vilket ersätter behovet av policy för ekonomistyrning och Örnsköldsviks kommunkoncerns finanspolicy.

Prövning av barnets bästa

Ärendet behandlar förslag om att upphäva beslut. Beslutet bedöms inte påverka barn och ungdomar. Med hänsyn till det har ingen ytterligare prövning av barnets bästa genomförts.

Beslutsunderlag

- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterat 19 november 2024
- Policy för ekonomistyrning, antagen av kommunfullmäktige §77/2018
- Örnsköldsviks kommunkoncerns finanspolicy, antagen av kommunfullmäktige §270/2016

§ 225 (forts.)

Kommunstyrelsens behandling

Under kommunstyrelsens behandling lämnar ekonomidirektör Mikael Öhrling och redovisningschef Marie Edlund information i ärendet.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige godkänner att policy för ekonomistyrning, antagen 28 maj 2018, upphör att gälla.

Kommunfullmäktige godkänner att Örnsköldsviks kommunkoncerns finanspolicy, antagen 19 december 2016, upphör att gälla.

Besluten gäller under förutsättning att kommunfullmäktige antar reviderad policy för god ekonomisk hushållning.

- - - - -

§ 226 Rodretkoncernens årsplan 2025-2027 samt årsprognos 2024 (Kst/2024:1011)

Ärendebeskrivning

Rodrets styrelse har under § 93/2024, 6 november, godkänt Rodretkoncernens Årsplan 2025-2027 och senaste årsprognos 2024, samt dotterbolagens egna årsplaner 2025-2027 innehållande bolagsmål, identifierade väsentliga riskområden, samt resultat- och investeringsbudget/plan för den kommande treårsperioden. Rodret har överlämnat årsplan 2025-2027 och årsprognos 2024 till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för delgivning.

Kommunfullmäktiges vision och mål, övergripande planer samt beslutat utvecklingsprogram anger den strategiska färdriktningen för hur det ska vara att leva och verka i och besöka framtidens Örnsköldsvik. Det finns en tydlig vilja och en ambition till att växa, och transformeras mot ett mer hållbart samhälle till 2030. Helt enkelt - vi bygger en hållbar framtid för fler, med allt vad det innebär och i den utvecklingsstrategin är de kommunala bolagen en möjliggörande kraft. Kommunens tillväxt- och klimatmål har stor bäring på framtida strategiska vägval. Infrastruktur i alla dess former och bostadsförsörjning är viktiga möjliggörare för att skapa tillväxt och en plats som attraherar människor och företagande att satsa på en framtid här. En hållbar ekonomi behövs för att samhället ska kunna fungera.

För de kommunala bolagen går vägen till det hållbara samhällsbygget via ägardirektiv som omfattar ambitioner i fråga om inriktning och uppdrag för färdplanen. I dotterbolagens ägardirektiv har verksamhetsinriktning och balanserad styrning genom målområden utformats, för att möta upp övergripande vision och mål, samt Rodrets hållbarhetspolicy för bolagskoncernens bidrag till Agenda 2030. Bolagsmålen utgår från följande målområden:

- Ekologisk hållbarhet med kunden i fokus
- Social hållbarhet med kunden i fokus
- Ekonomisk hållbarhet med kunden i fokus, inklusive ägarens satta ekonomiska mål

Varje dotterbolag bryter sen ner ägardirektivets tre målområden till bolagets verksamhetsmål för kommande år. Ett direkt samband mellan beslutade strategier och planerade resurser ska finnas. Effektiv verksamhet uppnås av förmågan att med helhetssyn leverera utlovad nytta genom att göra rätt saker i rätt tid, på rätt sätt med rätt resurser. Vidare har det systematiska arbetet med internkontroll identifierat ett antal väsentliga riskområden för att säkerställa att verksamheten utvecklas i önskad riktning mot uppdrag och mål.

§ 226 (forts.)

De kommunala bolagens affärsmässiga verksamhet har att på kort och lång sikt sträva efter en balanserad ekonomisk utveckling med utgångspunkt från bolagens uppdrag, investeringsbehov, ekonomiska risker samt en förväntan att ge utdelning till ägaren. Bolagskoncernens resultatnivå påverkas starkt av rådande strukturella och marknadsförutsättningar inom energi- och flygbranschen. Det samlade koncernresultatet behöver öka, och för det behövs stabila förutsättningar och anpassade affärsmodeller för energiproduktion, samt ett fortsatt arbete för ökade och nya affärer.

Som presenterats och diskuterats vid ägardialoger, strategidagar och styrelsemöten är bolagskoncernen i en extremt utmanande fas ekonomiskt. Effekter av det osäkra världsläget, ökade kostnader, volatila priser på el, brist och priser på bränslen för energiproduktion, svagt underlag för flygtrafik samt avbruten etablering är några faktorer som påfrestar de närmsta åren. Avtal och affärsmodeller begränsar möjligheten att öka intäkterna i samma omfattning/takt. Indikation om lägre styrräntor bidrar till en stabilare situation, men löser inte strukturella utmaningar i vissa branscher. Det är av stor vikt med god kontroll över affärsriskerna och att sträva efter att koncernbolagens budgetar hålls eller överträffas. De kommunala bolagens prognosticerade resultat räcker inte till för att med egna medel finansiera de stora investeringar som måste göras. Det handlar till stor del om långsiktiga infrastrukturinvesteringar, åtgärder för klimatanpassning och att stödja den gröna industriomvandlingen, bostadsförsörjning samt åtgärder till följd av säkerhetsläget. Till följd av den höga investeringsnivån kommer det finansiella sparande/stabiliserandet att vara negativt under hela planperioden, vilket medför att låneskulden kommer att öka de kommande åren.

Med utgångspunkt från kommunfullmäktiges vision och mål för samhällsbygget samt aktuellt läge gällande bolagens förutsättningar, framtida behov, presenterade resultat- och investeringsplaner samt osäkerhetsfaktorer är Rodrets ställningstagande att god ägar- och koncernstyrning och konsolideringsbehov, inte tillåter någon utdelning förrän från balanserat resultat 2027, utöver det koncernstöd som lämnas till flygplatsens verksamhet, såvida inte förutsättningarna förändras.

Kommunledningsförvaltningens kommentarer

Kommunledningsförvaltningen har inget att ytterligare att tillföra i ärendet.

Prövning av barnets bästa

Beslutet gäller att ta del av årsplan 2025-2027 för Rodretkoncernen. En enkel prövning har genomförts och bedömningen är att beslutet inte har någon påverkan på barn och ungdomar.

§ 226 (forts.)

Beslutsunderlag

- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, 15 november 2024
- Rodrets § 93/2024, 6 november 2024
- Rodretkoncernen, årsplan 2025-2027
- Kommunala bolagens årsplaner 2025-2027, bilaga till Rodretkoncernens årsplan 2025-2027

Kommunstyrelsens behandling

Under kommunstyrelsens behandling lämnar Rodrets VD Pär Lindberg information i ärendet.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige tar del av årsplan 2025-2027 samt årsprognos 2024.
- - - - -

§ 227 Godkännande av reviderad taxa för operativ och förebyggande räddningstjänst 2025 (Kst/2024:1017)

Ärendebeskrivning

Taxan för operativ och förebyggande räddningstjänst behöver justeras för att följa kostnadsutvecklingen inom kommunal verksamhet. Denna taxa är knuten till PKV, prisindex för kommunal verksamhet och administreras av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, och ska spegla kostnadsutvecklingen inom kommunal verksamhet. Höjningen för de 12 senaste månaderna är enligt detta index 4,6% och därför föreslås att taxan höjs med motsvarande.

Kommunfullmäktige har under § 8/2024 gett kommunstyrelsen i uppdrag att, utifrån prisindex för kommunal verksamhet, PKV, fastställa kommande årliga höjningar av taxan för operativ och förebyggande räddningstjänst.

Prövning av barnets bästa

Beslutet om indexuppräkning av nämndens taxor bedöms inte påverka barn och ungdomar. Bedömningen har gjorts med enkel prövning.

Beslutsunderlag

- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterat 20 november 2024
- Förslag till reviderad taxa för operativ och förbyggande räddningstjänst, daterat 20 november 2024
- Reviderad taxa för operativ och förebyggande räddningstjänst, daterad 6 februari 2024, antagen av kommunfullmäktige § 8/2024

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen godkänner förslag till reviderad taxa för operativ och förebyggande räddningstjänst, daterat 20 november 2024. Taxan börjar gälla från och med 1 januari 2025.

- - - - -

§ 228 Tillägg IV till markanvisningsavtal Örnsköldsvik 8:28 m.fl. förlängning av markanvisning (Kst/2023:734)

Ärendebeskrivning

Det har sedan lång tid tillbaka funnits behov av nya lokaler för polisen i Örnsköldsvik. Hemfosa Sverige AB nedan kallad ”Byggherren” tecknade 2018-11-30 ett markanvisnings-avtal med Örnsköldsviks kommun för ett centralt beläget område. Syftet med markanvisningen är att bolaget ska kunna utreda förutsättningarna för att uppföra ett polishus, bland annat genom att en ny detaljplan tas fram. Det anvisade området avser del av fastigheterna Örnsköldsvik 8:28, Örnsköldsvik 8:27 samt del av Örnsköldsvik 8:24.

Centrala händelser

- 2019-01-14 Byggherren ansöker om planbesked.
- 2019-02-21 Samhällsbyggnadsnämnden lämnar ett positivt planbesked och ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att i linje med angivet syfte pröva planläggning för berörda fastigheter.
- 2019-03-08 Samhällsbyggnadsförvaltningen tecknar ett planavtal med Bolaget och detaljplaneprocessen påbörjas.
- 2020-11-25 Tillägg till markanvisningsavtal avseende förlängning av anvisad tid.
- 2021 Byggherren tecknar ett 15 årigt hyresavtal med polismyndigheten.
- 2022-04-22 Tillägg nr 2 till markanvisningsavtal avseende förlängning av anvisad tid.
- 2024-03-27 Tillägg nr 3 till markanvisningsavtal avseende avtal om överlåtelse av markanvisning från Hemfosa Sverige AB till Kåpan fastigheter 1 AB.
- 2024–07–11 Detaljplan Örnsköldsvik 8:28 m. fl. laga kraft.

Örnsköldsviks kommun godkände 27 mars 2024 att Kåpan fastigheter 1 AB gick in som part i gällande markanvisningsavtal avseende Örnsköldsvik 8:28 med flera inklusive upprättade tilläggsavtal. Kåpan fastigheter 1 AB ikläder sig därmed rollen som Byggherre.

Markanvisningsavtalet med tilläggsavtal reglerar parternas åtaganden och ansvar för att exploatering i syfte att bygga Polishus ska kunna genomföras, däribland marköverlåtelse från Kommunen till Byggherren.

Byggherren har den 30 september 2024 inkommit med en skriftlig begäran om en förlängning av markanvisningstiden, från den 1 december 2024 till den 31 december 2025.

§ 228 (forts.)

Enligt Byggherren beror en stor del av förseningen av projektet på omständigheter som Byggherren inte råder över. En förutsättning för genomförande av projektet är att Byggherren i vattendom får tillstånd till tidsbegränsad grundvattenbortledning. Ärendet ligger för beslut i mark- och miljödomstolen.

För att kunna hålla projektets nya tidplan förutsätts att vattendom ges inom närmsta halvåret. I det fall domstolen tar längre tid än ett halvår, så behöver tidplanen skjutas fram cirka ett år, vilket beror på att ledningsomläggningar som projektet är beroende av endast kan genomföras under begränsad tidsperiod av året.

Kommunledningsförvaltningens kommentarer

Kommunledningsförvaltningen bedömer att en ytterligare förlängning av befintligt markanvisningsavtal är motiverat, utifrån att den förskjutna tidplanen ligger utanför byggherrens kontroll. Byggherren har arbetat aktivt med projektet bland annat med framtagande av en ny detaljplan som vunnit laga kraft, hyresavtal med Polismyndigheten, ansökt om tidsbegränsad grundvattenbortledning etcetera, förutsättningar som behöver finnas på plats för fortsatt exploatering.

Prövning av barnets bästa

Vid utarbetande av detaljplanen har hänsyn till barns intressen, behov och situation i enlighet med barnkonventionen tagits.

Exploateringen som sådan innebär att polisen även fortsättningsvis får en central placering i samhället, med snabba utryckningsvägar. Den sammanvägda bedömningen är att ett nytt polishus anpassat för dagens krav på polisens verksamhet kommer hela samhället tillgodo inklusive barnen.

Beslutsunderlag

- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterat 21 november 2024
- Tillägg IV till markanvisningsavtal, mellan Kåpan fastigheter 1 AB och Örnsköldsviks kommun.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige godkänner tillägg IV till markanvisningsavtal Örnsköldsvik 8:28 m.fl. daterat den 30 november 2018 och uppdrar till kommunstyrelsens ordförande att underteckna ovanstående avtal.

- - - - -

§ 229 Extern låneram, interna låneramar och borgensramar 2025 (Kst/2024:60)

Ärendebeskrivning

Enligt Örnsköldsviks kommunkoncerns finanspolicy ansvarar kommunfullmäktige för att årligen besluta om en ram för kommunkoncernens externa upplåning inom den finansiella samordningen. Kommunfullmäktige ansvarar även för att besluta om fördelningen av den externa upplåningen mellan kommunen och helägda bolag via årliga interna låneramar. Förutom låneramar ansvarar kommunfullmäktige även för eventuella borgensbeslut för skulder utanför den finansiella samordningen.

Kommunstyrelsen ansvarar för att följa upp att finansverksamheten sker i linje med finanspolicyn. Det löpande ansvaret är i huvudsak delegerat till ekonomiavdelningens Internbank.

Kommunledningsförvaltningens kommentarer

Extern låneram samt interna låneramar ger ramverk för hur mycket varje bolag får låna av Internbanken samt hur mycket Internbanken externt får låna för att tillgodose bolagens och kommunens behov av finansiering.

Per 2024-10-31 var kommunkoncernens totala låneskuld 3 330 miljoner kronor (mkr). Av denna skuld hanterade kommunens Internbank 2 688 mkr vilken är den del av kommunkoncernens skuld beslutsförslaget extern låneram behandlar. För resterande extern upplåning som ligger utanför koncernens finansiella samordning har kommunfullmäktige sedan tidigare beslutat om borgensramar.

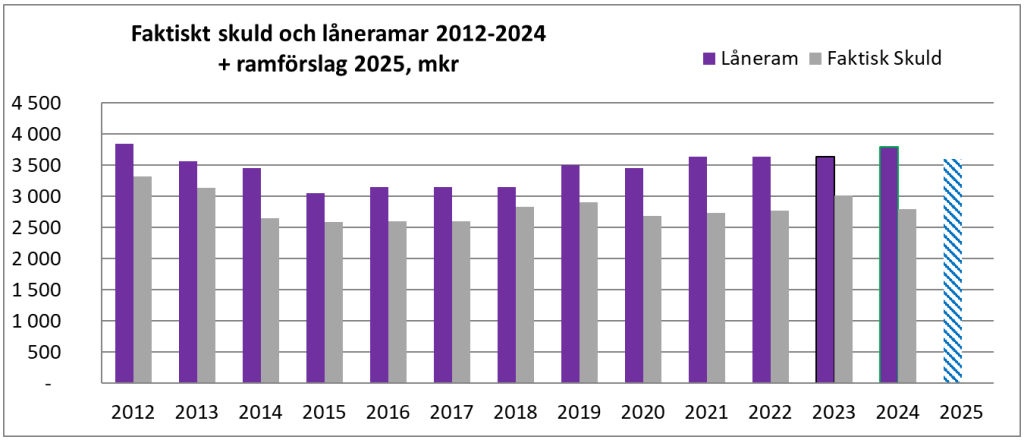
Internbankens externa låneram
Internbankens externa låneram för 2025, vilken delegeras från kommunstyrelsen, föreslås minska med 200mkr från 3 800mkr till 3 600mkr. Föreslagen låneram bedöms tillräcklig, utifrån bedömd resultat- och investeringsnivå, för att både bolagen och kommunen ska kunna sköta sina verksamheter 2025. Skillnaden mellan externram och bolagens internram i nedan kapitel blir kommunens ram gällande nettolåneskuld. Uppdelning av låneramen mellan kommun och helägda bolag ses i tabell 1.

	Skuldprognos 2024-12-31	Låneram 2024	Förslag 2025	Förändring
Bolagen	2 494	3 000	2 800	-200
Kommunen	416	800	800	0
	2 910	**3 800**	**3 600**	**-200**

Tabell 1. Bolagens interna låneram samt kommunens egen ram för nettolåneskuld. Siffror i mkr

§ 229 (forts.)

Graf 1 visar tidigare års externa låneram, faktisk skuld samt låneramsförslaget för 2025. De senaste 10 åren har i genomsnitt 80 % av de årliga låneramarna nyttjats.

Graf 1. Jämförelse av historiska låneramar mot verklig skuld

Bolagens interna låneramar
Rodret föreslår enligt skrivelse en låneramssänkning för 2025 på 200mkr för bolagen och kommunledningsförvaltningen anser att förslaget är rimligt. Det ger förslag till interna låneramar enligt tabell 2. Det nystartade bolaget ÖTL AB har under hösten förvärvat Örnsköldsviks Hamn och Logistik AB samt Örnsköldsvik Airport AB och ersätter således dessa bolag i de interna låneramsbesluten.

Utöver tabell 2 nedan tillhandahåller Internbanken de helägda bolagen med en rörelsekredit för att hantera kortsiktiga fluktuationer. Den totala rörelsekrediten för 2025 föreslås till 150mkr.

Bolag	Skuldprognos 2024-12-31	Låneram 2024	Förslag 2025	Förändring låneram	Förslag 2025 +rörelsekredit
AB Övikshem	643	1 170	740	-430	780
Miljö och Vatten i Örnsköldsvik AE	903	920	995	75	1 015
Övik Energi AB	870	820	970	150	1 030
ÖTL AB	78	90	95	5	125
Tot skuld mot Internbank	**2 494**	**3 000**	**2 800**	**-200**	**2 950**

Tabell 2. Förslag till bolagens interna låneramar mot Internbanken 2025, siffror i mkr

Kommunens borgensåtagande 2024-10-31
Borgensåtaganden ingås för de helägda bolagen i de fall skulder hanteras utanför den finansiella samordningen. Per 2024-10-31 fanns 642mkr i borgensåtaganden för extern skuld hos kommunens helägda bolag enligt tabell 3. Kommunfullmäktige har sedan tidigare beslutat om borgensramar för dessa skulder samt att de ska minska i takt med gjorda amorteringar.

§ 229 (forts.)

Borgensåtaganden kommunala koncernföretag:	2024-10-31	2023-10-31	Förändring
Övik Energi AB, finansiell lease	466	497	-31
Miljö och Vatten i Örnsköldsvik AB	60	80	-20
Rodret i Örnsköldsvik AB	116	116	0
	642	**693**	**-51**

Tabell 3. Förändring borgensåtaganden inom helägda kommunkoncernen

Kommunen har även ingått borgensåtaganden för skuld hos parter utanför kommunens helägda bolag. Majoriteten av detta borgensåtagande är mot Norrlands etanolkraft AB (Nekab). Årlig förändring av borgensåtagandet i Nekab ses i tabell 4 nedan.

	2024-10-31	2023-10-31	Förändring
Borgensåtagande Nekab:	235,6	240,8	-5,2

Tabell 4. Förändring borgensåtagande Nekab

Kommunfullmäktige har tidigare beslutat (§ 65/2020) att borgen till Nekab ska minskas i takt med gjorda amorteringar samt uppmanat Nekab till årlig amortering om minst 5,2mkr och Internbanken påminner om detta i samband med Nekabs alla låneomsättningar. Övrig borgad skuld mot trygghetsboenden, folketshusförening, bostadsrättsföreningar och skolor uppgår till totalt 38mkr (40mkr).

Prövning av barnets bästa

En enkel prövning har genomförts. Investeringar är mångåriga och investeringar såväl som deras finansieringssätt påverkar alla kommunens medborgare. Investeringar ger barn och ungdomar bättre förutsättningar att leva och verka i kommunen samtidigt som investeringarnas underliggande lån ger en framtida betalningsbörda i form av räntebetalningar och amorteringar.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskott § 135/2024, daterat 12 november 2024
- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterat 6 november 2024
- Rodret § 94/2024, Interna låne- och borgensramar, daterat 6 november 2024
- Rodrets skrivelse Interna låneramar och borgensramar 2025, daterad 23 oktober 2024

§ 229 (forts.)

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen rätt att under 2025 omsätta de lån som förfaller till betalning 2025 samt att nyupplåna upp till en total skuld om 3 600 mkr.

Kommunfullmäktige godkänner föreslagna interna låneramar 2025 för Rodretkoncernens bolag.

Kommunfullmäktige ger ekonomidirektör rätt att vid ett tillfälle under hösten 2025 besluta om omallokering av Rodretkoncernens interna låneramar. Detta under förutsättning att Rodretstyrelsen föreslår omallokering av beslutade interna låneramar.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen ger finansstrateg Robert Sondell eller finansekonom Monica Öhgren rätt att, för kommunstyrelsen räkning under 2025, omsätta de lån som förfaller samt nyupplåna upp till en total extern skuld om 3 600 mkr. Detta under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt den första beslutssatsen.
- - - - -

§ 230 E-förslagssvar, trygghetsboende i Köpmanholmen (Kst/2024:452, Kst/2024:104)

Ärendebeskrivning

Ett e-förslag om att etablera ett trygghetsboende i Köpmanholmen har den 1 maj 2024 inkommit till kommunen. E-förslaget har fått tillräckligt med röster för att utredas vidare och har då hanterats av kommunledningsförvaltningens mark- och exploateringsenhet.

E-förslag

Förslagsställaren är kontaktad per telefon och vill att ett trygghetsboende anläggs i Köpmanholmen för att skapa en trygg och bekväm miljö för våra äldre medborgare. Ett trygghetsboende skulle också, enligt förslagsställaren, gynna övriga samhället.

Kommunledningsförvaltningens kommentarer

Kommunen ser mycket positivt på tillskapande av trygghetsboenden och vill verka för att fler etableras runt om i kommunen. Kommunen äger inte och ska inte heller äga egna trygghetsboenden men står för delar av lönen för en trygghetsvärd/värdinna samt del av hyreskostnaden för gemensamhetslokaler i trygghetsboendet, se bilaga 1, ”Kriterier för trygghetsboende”.

Kommunen har under de senaste åren fört diskussioner med olika intressenter gällande etablering av ett trygghetsboende i Köpmanholmen, både fastighetsexploatörer/förvaltare samt representanter för olika intressen i Köpmanholmen. Utifrån detta arbete och diskussioner har två utmaningar framkommit.

Finansieringsfrågan
Utmaningen med att bygga trygghetsboenden i områden utanför Örnsköldsviks centralort ligger i de låga fastighetsvärdena och den högre risken för vakanser jämfört med centralorten. Detta gör det svårt för privata fastighetsbolag att investera i den här typen av hyresrätter utan att omedelbart behöva skriva ner fastighetens värde. En möjlig lösning skulle vara att kommunen på något sätt garanterar fastighetsbolagets investering men för närvarande finns inga kommunala beslut om detta.

Eftersom kommunen inte ska äga egna trygghetsboenden föreslår förvaltningen att e-förslaget avslås. Kommunen kommer fortsättningsvis verka för att andra intressenter ska kunna etablera ett trygghetsboende i Köpmanholmen.

§ 230 (forts.)

Prövning av barnets bästa

Beslutet bedöms inte medföra några konsekvenser för enskilda barn eller övergripande för gruppen barn och ungdomar och ingen ytterligare prövning har genomförts. Inga kompensatoriska åtgärder bedöms utifrån detta vara nödvändiga.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskott § 136/2024, daterat 12 november 2024
- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterat 25 september 2024
- E-förslag, Trygghetsboende på Köpmanholmen
- Riktlinjer för ansökan om bidrag för värd värdinna samt gemensamhetsytor till trygghetsboende inom Örnsköldsviks kommun
- Kriterier för Trygghetsboende

Arbetsutskottets behandling

Arbetsutskottet noterar att informationen under rubriken ”markfrågan” är felaktig eftersom den grundar sig på ett styrdokument som inte längre gäller. Arbetsutskottet bortser från detta stycke och grundar inte förslag till beslut på denna information.

Arbetsutskottets förslag

Kommunstyrelsen avslår e-förslaget Trygghetsboende i Köpmanholmen.

Kommunstyrelsens behandling

Carolina Sondell (S) yrkar att kommunstyrelsen ställer sig positiva till att ett trygghetsboende etableras i Köpmanholmen.

Johannes Nordin (M) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordförande finner att det finns två förslag till beslut.

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med arbetsutskottets förslag.

§ 230 (forts.)

Omröstning

Omröstning begärs och verkställs.

Följande beslutsgång godkänns.
Ja-röst för att bifalla arbetsutskottets förslag.
Nej-röst för att bifalla Carolina Sondells (S) yrkande.

Omröstningsresultat

9 ja-röster	Johannes Nordin (M), Andreas Jansson (C), Håkan Gunnarsson (C), Julia Jäger (M), Ullrika Kallin Eriksson (KD), Joseph Daibess (KD), Jenny Voittonen (SD), Patrick Paulsson (V) och Anna-Britta Åkerlind (C)
6 nej-röster	Carolina Sondell (S), Olle Häggström (S), Zenitha Nordfjell (S), Anna-Karin Sjölund (S), Caisa Johansson (S) och Jan Lindstedt (S)

Ordförande finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen avslår e-förslaget Trygghetsboende i Köpmanholmen.
- - - - -

§ 231 Motionssvar, bevara landsbygdsskolor för vårdnadshavare och barns rättigheter (SD) (Kst/2024:326)

Ärendebeskrivning

En motion med rubriken bevara landsbygdsskolor för vårdnadshavare och barns rättigheter (SD), daterad 24 mars 2024 lämnats till kommunfullmäktige. Motionen är undertecknad av Jenny Voittonen (SD). Kommunfullmäktige har lämnat över motionen till kommunstyrelsen för beredning. Motionen har därefter, genom kommunledningsförvaltningens delegationsbeslut, remitterats till bildningsförvaltningen och kommunledningsförvaltningens tillväxtavdelning för yttrande.

Motionen

Utifrån kommunens stora geografiska yta lyfter motionen vikten av skolornas närvaro i de mindre samhällena och landsbygdsområdena, att dessa områden är beroende av sina egna skolor för lokalsamhällenas fortsatta utveckling. Motionen lyfter även att samma förutsättningar med stor geografiska ytan innebär svårigheter för att tillhandahålla tillräckliga resurser för varje skola. I sin tur innebär det att risken för nedläggningar ökar, samtidigt som det tillför svårigheter att säkerställa landsbygdsskolornas standard och mångsidiga utbildning.

Motionen lyfter vidare att genom att införa en kommunal strategi som klart och tydligt fastställer att mindre skolor ska skyddas och därför ges möjligheter att utveckla sin verksamhet kan vi säkerställa en bättre framtid för våra barn. Denna strategi skulle tillhandahålla ramar för ekonomiskt stöd och resurser för att säkerställa skolornas ekonomiska hållbarhet över tid, samt informera vårdnadshavare om de flertal fördelarna med dessa skolor samt deras roll som navet i vår skolgemenskap.

Motionen föreslår därmed följande:

- Att ge berörd förvaltning i uppdrag att ta fram en strategi i syfte att skydda landsbygds- och byskolor från nedläggningar samt,
- Att ta fram en handlingsplan för att kunna på sikt prioritera tillräckliga resurser för dessa skolor i enlighet med motionens intentioner.

§ 231 (forts.)

Bildningsförvaltningens kommentarer

Bildningsförvaltningen anser inte att en särskild strategi behöver tas fram kring landsbygds- och byskolor. Förvaltningen utgår från läroplanens innehåll där barnens rätt till utbildning är en grund och utifrån det ska förvaltningen tillhandahålla en god undervisning på samtliga våra enheter. Bildningsnämnden har i sina beslut kring resurssystem särskilt tagit hänsyn till mindre enheter då de får extra medel utifrån deras storlek, gäller såväl förskola som grundskola. I beslutad budget 2025 finns även det särskilt utpekat kring mindre enheter så den politiska inriktningen är tydlig kring behålla och utveckla mindre enheter på längre sikt.

Bildningsförvaltningen anser att utifrån redan gällande resursfördelning samt beslutad budget 2025 är motionens intentioner uppfyllda.

Bildningsnämndens hantering

Bildningsnämnden har under § 68/2024 hanterat motionen och föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen i sin helhet.

Kommunledningsförvaltningens kommentarer

Landsbygdernas förutsättningar lyfts på flera olika nivåer i samhället, på nationell nivå är det övergripande målet att bidra till livskraftiga landsbygder med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet. Kommunerna i Sverige har inget specifikt ansvar när det gäller landsbygds-utveckling, men har däremot ansvar att verka för likvärdiga förutsättningar inom sin kommun när det gäller deras huvuduppdrag och lagstadgade ansvar för medborgarna.

Örnsköldsviks kommun har valt att formera sitt landsbygdsarbete utifrån en strategi som lyfter landsbygdernas särskilda förutsättningar. Strategin antogs 2014 och pekar ut serviceorter med omland som särskilt viktiga där kommunal service ska säkerställas. Strategin syftar även till att lyfta in landsbygdernas perspektiv i samhällsplaneringen samt att fungera som vägledning inför komplexa beslut av förslag och förändringar som berör landsbygderna. Strategin som helhet pekar däremot inte ut alla orter som idag har landsbygdsskolor som särskilt viktiga men ger vägledning i hur frågor ska hanteras.

I samband med strategin så beslutade kommunen att genomföra landsbygdssäkring av beslut, vilket innebär att en konsekvensanalys ska ligga till grund innan kommunala beslut tas så att påverkan på landsbygden beaktas ur alla hållbarhetsperspektiv. En kommunal nämnd kan fatta ett beslut som kan få negativa konsekvenser för en annan nämnd eller för den kommunala ekonomin i sin helhet, men det ska ske på ett medvetet och systematiskt sätt och beakta landsbygdens särskilda förutsättningar.

§ 231 (forts.)

När beslut tas fram och genomförs bör beslutsfattare systematiskt tänka efter, hur besluten kan få olika konsekvenser utanför sitt verksamhetsområde. Det innebär exempelvis att landsbygdsskolor bör innan de genomförs förändringar bedömas ur ett bredare perspektiv och beakta även näringsliv och medborgare i stort. Det är därmed inte en förbyggande åtgärd utan ett arbetssätt för att arbeta med komplexa frågor när de uppstår. Att förvaltningarna arbetar mer gemensamt med dessa utmaningar i ett tidigt skede är något som är av stor vikt då konsekvenserna inte bara berör en förvaltning eller nämnd.

Det innebär att landsbygdsstrategin inte möter motionställarens efterfrågan i att skydda skolorna, men det är inte heller strategins syfte då det är bildningsförvaltningens ansvarsområde att bedöma skolverksamheterna och kommunledningsförvaltningen uppdrag att bedöma hur större förändringar påverkar landsbygderna i ett bredare perspektiv.

Kommunledningsförvaltningen ser, ur ett landsbygdsperspektiv, positivt på bildningsnämndens beslut att i budgetprocessen lägga extra medel på mindre enheter, då dessa är viktiga för lokalsamhällena men anser inte att en ny strategi ska tas fram då landsbygdsstrategin redan finns. Landsbygdsstrategin innehåller verktyg som underlättar säkerställande att dessa perspektiv även hanteras inom bildningsförvaltningen i det kontinuerliga arbetet, och att man nyttjar de stöd i frågorna som finns inom kommunledningsförvaltningen inte bara vid händelser av stora förändringar.

Därför ser kommunledningsförvaltningen inte att det finns ett behov av en särskild strategi inom detta område utan detta blir således uppdrag från politiken att påverka genom vilka beslut som tas samt hur medel ska fördelas till verksamheterna och därigenom påverka hur verksamheterna utvecklas.

Det kommunledningsförvaltningen kan göra som möter upp motionen, är att beakta motionens frågor ur ett bredare landsbygdsperspektiv i den pågående revidering av landsbygdsstrategin. Vidare efterfrågar motionen en handlingsplan på förvaltningsnivå, vilket inte är en politisk beslutsfråga. Processen med tydligare handlingsplan eller rutin kring hur samverkan bör ske i dessa frågor mellan förvaltningar, är även något som kommer hanteras i framtagandet av nya landsbygdsstrategin.

§ 231 (forts.)

Prövning av barnets bästa

Att göra en prövning av barnets bästa när det gäller skolstruktur är ingen enkel uppgift då det förutom den inbyggda komplexiteten med skola på landsbygd så finns tre tydliga intressen som förstärker komplexiteten än mer. Att tala om småskolor och stora skolor är den första utmaningen, vad definierar en stor skola respektive en liten skola och finns det en norm av antalet elever osv. Tittar man på skolstruktur utifrån enbart kostnader så blir en mindre skola mer kostsam om samma likvärdighet ska råda gällandes ämnesklassrum, idrottshall, samlingslokal och personal mm samt att det kan vara svårare att rekrytera lärare till mindre skolor.

Tittar vi på kunskapsnivån så finns det studier som visar att större skolenheter visar på ett högre meritvärde i årskurs 9. Ser vi till de i årskurs 6 så avgörs godkännandet i svenska, engelska och matte mer av socioekonomiska förutsättningar och föräldrars utbildningsnivå oavsett skolans storlek, (SKR).

Ser vi på sociala aspekter så finns det studier som visar på både den lilla skolans och den stora skolans förträfflighet i att vara bäst. Så inte heller här finns det en entydighet. På större skolor kan det finnas mer resurser för att hantera problematik tex elevhälsa på plats och andra stödfunktioner. Medan den mindre skolan kan skapa mer trygghet då närheten till varandra finns på ett annat sätt och de sociala kontaktnäten ser annorlunda ut på en mindre plats/landsbygd, vilket kan gynna yngre barn. På en mindre skolan visas det att det till viss del finns ett större engagemang och närvaro från föräldrar och elever (Boverket).

Utöver detta visar framtiden stora demografiska förändringar med minskad befolkning som kommer slå mot verksamheter på mindre orter.

Utifrån att skolfrågan inte är svart eller vit och att det finns en inbyggd komplexitet med att flera parametrar involveras samt att det inte finns en tydlig forskning som visar på vad som är barnets bästa i denna fråga anser kommunledningsförvaltningens att förslag till beslut utgår ifrån barnets bästa.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskott § 137/2024, daterat 12 november 2024
- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterat 23 oktober 2024
- Bildningsnämnden § 68/2024, daterat 22 oktober 2024
- Kommunfullmäktige § 95/2024, daterat 29 april 2024
- Motion, bevara landsbygdsskolor för vårdnadshavare och barns rättigheter (SD) daterad 25 mars 2024

§ 231 (forts.)

Arbetsutskottets förslag

Kommunfullmäktige bifaller motionen, bevara landsbygdsskolor för vårdnadshavare och barns rättigheter (SD).

Kommunstyrelsens behandling

Carolina Sondell (S) yrkar att motionen ska anses besvarad.

Jenny Voittonen (SD) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag att bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordförande finner att det finns två förslag till beslut.

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Omröstning

Omröstning begärs och verkställs.

Följande beslutsgång godkänns.
Ja-röst för att bifalla arbetsutskottets förslag att bifalla motionen.
Nej-röst för att bifalla Carolina Sondells (S) yrkande att anse motionen vara besvarad.

Omröstningsresultat

8 ja-röster	Johannes Nordin (M), Andreas Jansson (C), Håkan Gunnarsson (C), Julia Jäger (M), Ullrika Kallin Eriksson (KD), Joseph Daibess (KD), Jenny Voittonen (SD) och Anna-Britta Åkerlind (C)
7 nej-röster	Carolina Sondell (S), Olle Häggström (S), Zenitha Nordfjell (S), Anna-Karin Sjölund (S), Caisa Johansson (S), Jan Lindstedt (S) och Patrick Paulsson (V)

Ordförande finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Kommunstyrelsen förslag

Kommunfullmäktige bifaller motionen, bevara landsbygdsskolor för vårdnadshavare och barns rättigheter (SD). - - - - -

§ 232 Motionssvar, ökad cirkularitet (V) (Kst/2024:210)

Ärendebeskrivning

En motion om ökat cirkularitet (V) har lämnats in till kommunfullmäktige daterad 20 februari 2024. Kommunfullmäktige har under § 23/2024 överlämnat motionen till kommunstyrelsen för beredning. Välfärdsnämnden och Miva har därefter fått motionen för yttrande senast 28 juni 2024.

Den 28 oktober kontaktade beredande instans en av förslagsställarna för att säkerställa att motionens förslagsdelar tolkats på ett korrekt sätt.

Motionens förslag

Örnsköldsviks kommun har förbundit sig att minska klimatavtrycket.

Två branscher med stora avfallsmängder är bygg- respektive textilbranschen. Idag har ett antal kommuner inlett ett strukturerat samarbete med byggentreprenörer för att uppnå klimatmålen. Vi ser att ett ökat krav på användandet av återbrukat byggmaterial vid ny och tillbyggnation, samt upprättande av materialbanker vid nybyggnation, och att klimatkrav i upphandling är viktiga vägar att gå för att nå klimatneutralitet 2030.

Örebro kommun öppnade i november en kommunal byggretur, vilken fungerar som en cirkulär bygghandel som vänder sig till alla, både privatpersoner och företag, som vill köpa återbrukat byggmaterial. Verksamheten drivs helt utan vinstsyfte och allt eventuellt överskott används för att utveckla verksamheten. EU:s återvinningsdirektiv fick kommunen att testa detta nya grepp.

År 2025 blir det förbjudet att kasta textilt avfall i hushållssoporna. I januari 2025 kommer EU-direktivet som innebär att det ska bli ett slut på textilbranschens slit och släng. I Sverige saknas idag ett nationellt system för insamling av textilavfall utan mycket går direkt till förbränning. Med den nya lagen, det så kallade utsorteringsansvaret (Textilavfall, naturvardsverket.se) innebär det att kommunerna hålls ansvariga för textilt avfall. Med anledning av kommande EU- lagstiftning för både bygg och textilavfall föreslår Vänsterpartiet att kommunen tar sig an dessa avfallskategorier och sorterar i fraktioner och för återbruk. De arbetsinsatser som en sådan materialsortering innebär skulle kunna komplettera den nuvarande verksamheten på återbruksstationer som idag finns i serviceorterna Björna, Husum, Bjästa och Bredbyn. Utsorterat byggmaterial skulle kunna gå till försäljning i en kommunal byggretur, liknande den i Örebro medan textilt material skulle kunna återvinnas i verkstäder för omsömnad, upcycling etc.

§ 232 (forts.)

Det skulle kunna ge arbetslivsinriktad träning för fler personer långt från arbetsmarknaden samtidigt som system för återbruk upprättas.

Vänsterpartiet föreslår därför att

- Örnsköldsviks kommun utreder hur en rutin kan se ut för byggbranschen inom kommunens gränser för att generera mer återbruk och mindre byggavfall
- Örnsköldsviks kommun utreder möjligheterna för att upprätta en byggretur liknande den i Örebro.
- Örnsköldsviks kommun utreder hur rutiner kan komma till stånd för ökat återbruk vid ny och ombyggnation av kommunens fastigheter
- Örnsköldsviks kommun utreder formerna för en utsorteringscentral för textilier
- Örnsköldsviks kommun utreder hur denna utsorteringscentral samt utvecklade återvinningsstationer i serviceorterna, kan skapa arbeten för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Beredning av motionen

Motionen berör olika nämnder och bolag och består av fem förslagssatser. Kommunledningsförvaltningen har gjort en ansvarsfördelning för förslagssatserna och skickat remiss till:

- Konsult- och serviceförvaltningens fastighetsavdelning
- Välfärdsnämnden
- Miva

Kommunledningsförvaltningen uppmärksammar samtliga remissinstanser att endast svara på om förslagssatserna ska utredas eller inte. Någon utredning ska inte göras förrän kommunfullmäktige eventuellt beslutar om det. Ärendet sammanställs och anmäls till sammanträde av konsult- och serviceförvaltningen.

Ansvarsfördelning

Förslagssats 1
Utreda hur en rutin kan se ut för byggbranschen inom kommunens gränser för att generera mer återbruk och mindre byggavfall
Ansvar: konsult- och serviceförvaltningens fastighetsavdelning

§ 232 (forts.)

Förslagssats 2
Utreda möjligheterna för att upprätta en byggretur liknande den i Örebro
Ansvar: Miva, gärna i samarbete med konsult- och serviceförvaltningens fastighetsavdelning

Förslagssats 3
Utreda hur rutiner kan komma till stånd för ökat återbruk vid ny- och ombyggnation av kommunens fastigheter
Ansvar: konsult- och serviceförvaltningens fastighetsavdelning

Förslagssats 4
Utreda formerna för en utsorteringscentral för textilier
Ansvar: Miva

Förslagssats 5
Utreda hur denna utsorteringscentral samt utvecklade återvinningsstationer i serviceorterna kan skapa arbeten för personer som står långt från arbetsmarknaden
Ansvar: Miva, välfärdsnämnden

Välfärdsförvaltningens yttrande

Inom välfärdsförvaltningen bedrivs arbetsmarknadsinsatser kopplade till personer som är arbetslösa. Insatserna ordnas dels i arbetsmarknadsenhetens egna verksamheter egna verksamheter (Startpunkten, Återbruken) men även i övriga kommunala förvaltningar utifrån BEA-avtal som är ett avtal för arbetsmarknadspolitiska insatser.

Arbetsmarknadsenheten har profilerat sig inom området återvinning och återbruk. Det är intressant att titta närmare på hur en utsorteringscentral i serviceorterna skulle kunna komplettera den nuvarande verksamheten på återbruksstationer som idag finns i serviceorterna Björna, Husum, Bjästa och Bredbyn. På sikt kan det också leda till arbetslivsinriktad träning för arbetsmarknadsenhetens deltagare.

Välfärdsnämnden ställer sig positiv till att kommunfullmäktige bifaller förslagssats 5 att utreda hur denna utsorteringscentral samt utvecklade återvinningsstationer i serviceorterna kan skapa arbeten för personer som står långt från arbetsmarknaden. Välfärdsnämnden ser dock att det behöver tillföras externa resurser för att genomföra denna utredning.

§ 232 (forts.)

Mivas yttrande

Förslagssats 2
I Örnsköldsviks kommuns avfallsplan 2023-2033 har Miva ansvar för bland annat mål nr 3a ”Utreda hur återbruk kan utvecklas på återvinningscentralerna”. I det utredningsarbetet planerar Miva att arbeta med benchmarking och söka goda exempel på återbruk.

Mivas förslag är därför att fortsätta arbetet med utveckling av återbruk inom ramen för avfallsplanearbetet och inte göra en specifik utredning i enlighet med förslagssats 2.

Förslagssats 4 och 5
På kommunens återvinningscentraler finns redan idag utsortering av textilier för återbruk i samarbete med en biståndsorganisation. De erbjuder arbetslivsinriktad träning för personer som står långt från arbetsmarknaden. Under år 2023 samlades det in drygt 20 ton textilier på kommunens återvinningscentraler.

I december 2023 fattade regeringen beslut om att ställa krav på separat insamling av textilavfall, SFS 2023:908. Ändringarna gäller från och med den 1 januari 2025. Miva planerar för att införa separat insamling av textilavfall på våra återvinningscentraler senast den 1 januari 2025 och utreder för närvarande hur det ska genomföras. Mivas förslag är därför att fortsätta arbetet med insamling av textilier med målsättningen att främja återbruk.

Konsult- och serviceförvaltningens kommentarer

Förslagssats 1
Det pågår för närvarande ett arbete med att utveckla arbetet med omställningen till en cirkulär ekonomi i byggsektorn för att bidra till att nå Sveriges miljö- och klimatmål.

Regeringen har tagit fram en strategi för cirkulär ekonomi, Cirkulär ekonomi – Strategi för omställningen i Sverige (M2020/01133). I strategin beskrivs en cirkulär ekonomi som ett verktyg för att nå miljö- och klimatmålen och de globala målen i Agenda 2030. Visionen i strategin är ett samhälle där resurser används effektivt i giftfria cirkulära flöden och ersätter jungfruliga material.

I strategin pekas bygg- och fastighetssektorn, inklusive bygg- och rivningsavfall, samt plastmaterial ut som prioriterade material- och produktströmmar.

I januari 2021 beslutade regeringen även handlingsplanen, Cirkulär ekonomi – Handlingsplan för omställning av Sverige (M2021/00125). I handlingsplanen presenteras aktuella styrmedel och åtgärder som regeringen har beslutat eller har för avsikt att besluta om. Vissa av dessa åtgärder avser byggsektorn.

§ 232 (forts.)

Som en del i genomförandet av handlingsplanen har regeringen beslutat att ge Boverket uppdragen att:

- Kartlägga och analysera hur återanvändning, återvinning samt förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av befintligt byggmaterial, byggnadsdelar och byggnadsverk fungerar idag.
- Kartlägga och analysera vad som kan främja att byggnadsverk, byggnadsdelar och byggmaterial redan från början utformas och designas för att vara hållbara samt enkla att reparera, uppgradera, nedmontera och återanvända. I detta ingår att analysera hur rivning av befintliga byggnadsverk kan undvikas och hur de kan återbrukas i sin helhet samt att analysera vad detta innebär för valet av olika byggmaterial, exempelvis plast.
- Föreslå åtgärder för att främja cirkulärt byggande och cirkulär förvaltning, vilket innefattar giftfria materialkretslopp, och vid behov lämna nödvändiga författningsförslag.
- Kartlägga och analysera tillgången till och efterfrågan på de byggmaterial som bedöms vara kritiska för materialförsörjningen i byggsektorn.
- Undersöka hur digitaliseringen kan underlätta omställningen till en cirkulär ekonomi i byggsektorn och lämna förslag på åtgärder som bidrar till utvecklingen på området.
- Ta fram indikatorer för att följa utvecklingen av en cirkulär ekonomi i byggsektorn.
- Sprida information samt vägleda myndigheter och berörda aktörer om omställningen till en cirkulär ekonomi i byggsektorn.

Boverket ska löpande informera Regeringskansliet (Finansdepartementet) om genomförandet av uppdraget. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 20 december 2024. Flera bestämmelser har införts som anpassar svensk rätt till EU-lagstiftningen om avfall. Det handlar bl.a. om krav på källsortering av bygg- och rivningsavfall, åtgärder för att förebygga avfall och förtydligat ansvar för kommunerna för avfall som uppkommer när en privatperson renoverar hemmet.

Regeringen beslutade 2021 ett nytt etappmål för bygg- och rivningsavfall (M2021/00060). Enligt målet ska förberedande för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av icke-farligt bygg- och rivningsavfall, med undantag av jord och sten, årligen fram till 2025 uppgå till minst 70 viktprocent.

Konsult- och serviceförvaltningen ställer sig positiv till att utreda hur en rutin för att generera mer återbruk och mindre byggavfall inom kommunens gränser skulle se ut, men anser att Örnsköldsviks kommun bör invänta resultatet av Boverkets arbete innan kommunen påbörjar en egen utredning i frågan.

§ 232 (forts.)

Förslagssats 2
Konsult- och serviceförvaltningen ställer sig bakom Mivas yttrande att fortsätta arbetet med utveckling av återbruk inom ramen för avfallsplanearbetet och inte göra en specifik utredning i enlighet med förslagssats 2.

Förslagssats 3
Se konsult- och serviceförvaltningens kommentarer till förslagssats 1, med nedanstående tillägg.

Enligt ”Avfallstrappan, eller EU:s avfallshierarki” anges i vilken ordning olika metoder för att behandla avfall bör användas för att minska miljöpåverkan.

För att använda resurserna mer effektivt är det minst lika viktigt att förvalta de befintliga byggnaderna som att återföra resurser, som uppstår vid rivning och ombyggnad, tillbaka in i ekonomin. Omställningen till en mer cirkulär ekonomi innebär alltså i första hand att minska rivningen av befintliga byggnader. Om en byggnad ska rivas, bör så många byggprodukter och så mycket byggmaterial som möjligt återbrukas eller materialåtervinnas, i stället för att förbrännas eller deponeras. Även vid renovering av befintliga byggnader gäller det att behålla det som fortsatt kan brukas.

Inom cirkulärt byggande handlar det alltså om att bli bättre på att ta tillvara de resurser vi redan har genom att i ökad grad omvärdera och utvärdera befintliga byggnader i stället för att riva och bygga nytt. Genom återbruk sparar vi inte bara naturresurser, utan även kapital som är investerat i befintlig bebyggelse. Att utveckla och förvalta befintliga byggnadsverk, i stället för att riva, är viktigt för att öka resurshushållningen och minska utsläpp och avfall.

Från den 1 januari 2022 gäller krav på klimatdeklaration vid uppförande av nya byggnader. Det innebär att byggherrar ska redovisa vilken påverkan på klimatet en ny byggnad har.

Syftet med lagen om klimatdeklaration för nya byggnader är att bidra till att minska klimatpåverkan från byggskedet. Det betyder att nya byggnader som uppförs där bygglov söks efter 1 januari 2022 berörs. Byggnadens livscykel delas upp i byggskede, användningsskede och slutskede, och klimatdeklarationen ska innehålla uppgifter om utsläpp av växthusgaser från byggskedet.

Lagen om klimatdeklaration är även en del i Boverkets uppdrag att öka medvetenheten och kunskapen om byggnaders klimatpåverkan hos byggsektorn. Det kommer dock krävas en stor norm- och kulturförändring att gå från dagens linjära arbetssätt till ett cirkulärt. Både riksdagen och byggbranschen menar därtill att det behövs ytterligare styrmedel för att minska klimatpåverkan i byggskedet.

§ 232 (forts.)

Boverket fick därför i februari 2022 i uppdrag av regeringen att lämna förslag på hur man kan påskynda införandet av gränsvärden för byggnader, och utvidga tillämpningen av klimatdeklarationer.

Boverket lämnade ett regelförslag om gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan i maj 2023 till regeringen. Författningsförslaget om gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan kan införas tidigast den 1 juli 2025 i reglerna om klimatdeklarationer för byggnader. Gränsvärdet gäller maximal klimatpåverkan (för modul A1–A5 i kg CO2e/m2 BTA) från de byggnader som uppförs och omfattas av regler om klimatdeklarationer för byggnader. Gränsvärdet föreslås att omfatta samtliga byggdelar av en byggnad från grunden och dess isolering exklusive solceller och fast utrustning.

Konsult- och serviceförvaltningen anser att det redan idag görs ett stort jobb i den viktigaste delen av ”Avfallstrappan, eller EU:s avfallshierarki” för att minska/hålla nere kommunens klimatpåverkan. Genom utredningar om att anpassa befintliga byggnader enligt verksamhetens behov och/eller utreda om dessa byggnader kan vara lämpliga för annan verksamhet möjliggör förvaltningen att byggnader kan sparas och förädlas i första hand innan förvaltningen föreslår att en byggnad behöver rivas.

Konsult- och serviceförvaltningen är även övertygade om att Boverkets arbete med klimatdeklarationer och kommande gränsvärden, innebär att återbrukade byggmaterial kommer bli en nödvändig del av byggsektorn. Det kommer utmynna i att det skapas ekonomiska incitament för företag att börja handla med återbrukat byggmaterial. Efterfrågan på återbrukat material kommer i sin tur göra att rivningsobjekt kommer ses som en tillgång i stället för kostnad vilket ökar tillvaratagandet av rivningsmaterial i återbrukssyfte. Eftersom återbrukade byggmaterial innebär ingen/eller liten påverkan på byggnaders klimatdeklarationer så kan det vara enda sättet att i framtiden kunna bygga, exempelvis, byggnader med betongstomme och tegelfasader.

Konsult- och serviceförvaltningen ställer sig positiv till att öka återbruk vid ny- och ombyggnation av kommunens fastigheter, men anser att Örnsköldsviks kommun bör invänta Boverkets arbete med lagen om klimatdeklarationer och beslut om gränsvärden innan kommunen påbörjar en egen utredning i frågan. Sannolikt kommer lagstiftning om gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan innebära en ökning av återbruk i hela byggsektorn.

Förslagssats 5
Miva föreslår i sitt yttrande att hanteringen av den nya lagstiftningen kring separat insamling av textilier planeras att utföras på befintliga återvinningsstationer. Konsult- och serviceförvaltningen bedömer därför att motionens förslagssats 5 inte är möjlig att utreda i sin helhet då ingen separat utsorteringscentral planeras att byggas.

§ 232 (forts.)

Prövning av barnets bästa

Bedömningen är att motionen inte i sig direkt påverkar barn och unga. Det är däremot av stort värde för målgruppen att samhället övergår till ett cirkulärt flöde som bidrar till minskad påverkan på miljön. Förslagssats 5 skulle på sikt kunna leda till positiva effekter för barn- och ungdomar som lever i familjer med tuffa försörjningsvillkor genom möjligheten att skapa arbeten för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsen arbetsutskott § 138/2024, daterat 12 november 2024
- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterad 29 oktober 2024
- Välfärdsnämnden § 78/2024 Yttrande, motion, ökad cirkularitet (V), daterad 18 juni 2024
- Yttrande Miva, motion, ökad cirkularitet (V), daterad 17 juni 2024
- Kommunfullmäktige § 23/2024, nya motioner, daterat 26 februari 2024
- Motion, ökad cirkularitet (V), daterad 20 februari 2024

Arbetsutskottets förslag

Kommunfullmäktige avslår motionens förslagssats 1, att utreda hur en rutin kan se ut för byggbranschen inom kommunens gränser för att generera mer återbruk och mindre byggavfall, med anledning av Boverkets pågående utredning.

Kommunfullmäktige anser motionens förslagssats 2, att utreda möjligheterna för att upprätta en byggretur liknande den i Örebro, som besvarad. Detta genom Mivas pågående arbete med utveckling av återbruk utifrån kommunens avfallsplan.

Kommunfullmäktige avslår motionens förslagssats 3, att utreda hur rutiner kan komma till stånd för ökat återbruk vid ny- och ombyggnation av kommunens fastigheter med anledning av Boverkets pågående arbete med klimatdeklarationer och kommande gränsvärden.

Kommunfullmäktige anser motionens förslagssats 4, att utreda formerna för en utsorteringscentral för textilier, som besvarad. Detta genom det arbete Miva redan gör på området och förberedelser inför kommande lagkrav.

Kommunfullmäktige avslår motionens förslagssats 5, att utreda hur utsorteringscentral för textilier samt utvecklade återvinningsstationer i serviceorterna kan skapa arbeten för personer som står långt från arbetsmarknaden. Detta med anledning av bedömningen att förslagssatsen inte är möjlig att utreda i sin helhet då ingen separat utsorteringscentral planeras att byggas.

§ 232 (forts.)

Kommunstyrelsens behandling

Under kommunstyrelsens behandling lämnar Mivas VD John Eriksson information i ärendet.

Patrik Paulsson (V) yrkar bifall i förslagssatserna 1, 3 och 5 och i enlighet med arbetsutskottets förslag i förslagssatserna 2 och 4.

Johannes Nordin (M) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Jenny Voittonen (SD) yrkar avslag på motionen.

Beslutsgång

Ordförande finner att det finns två förslag till beslut på samtliga att-satser.

Förslagssats 1. Ordförande ställer arbetsutskottets förslag och Patrik Paulssons (V) förslag till bifall mot varandra. Ordförande finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Förslagssats 2. Ordförande ställer arbetsutskottets förslag och Jenny Voittonens (SD) förslag om avslag mot varandra. Ordförande finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med arbetsutskottets förslag.

§ 232 (forts.)

Förslagssats 3. Ordförande ställer arbetsutskottets förslag och Patrik Paulssons (V) förslag till bifall mot varandra. Ordförande finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Förslagssats 4. Ordförande ställer arbetsutskottets förslag och Jenny Voittonens (SD) förslag om avslag mot varandra. Ordförande finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Förslagssats 5. Ordförande ställer arbetsutskottets förslag och Patrik Paulssons (V) förslag till bifall mot varandra. Ordförande finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige avslår motionens förslagssats 1, att utreda hur en rutin kan se ut för byggbranschen inom kommunens gränser för att generera mer återbruk och mindre byggavfall, med anledning av Boverkets pågående utredning.

Kommunfullmäktige anser motionens förslagssats 2, att utreda möjligheterna för att upprätta en byggretur liknande den i Örebro, som besvarad. Detta genom Mivas pågående arbete med utveckling av återbruk utifrån kommunens avfallsplan.

Kommunfullmäktige avslår motionens förslagssats 3, att utreda hur rutiner kan komma till stånd för ökat återbruk vid ny- och ombyggnation av kommunens fastigheter med anledning av Boverkets pågående arbete med klimatdeklarationer och kommande gränsvärden.

Kommunfullmäktige anser motionens förslagssats 4, att utreda formerna för en utsorteringscentral för textilier, som besvarad. Detta genom det arbete Miva redan gör på området och förberedelser inför kommande lagkrav.

§ 232 (forts.)

Kommunfullmäktige avslår motionens förslagssats 5, att utreda hur utsorteringscentral för textilier samt utvecklade återvinningsstationer i serviceorterna kan skapa arbeten för personer som står långt från arbetsmarknaden. Detta med anledning av bedömningen att förslagssatsen inte är möjlig att utreda i sin helhet då ingen separat utsorteringscentral planeras att byggas.

Reservation

Jenny Voittonen (SD) reserverar sig mot beslutet i förslagssats 2 och 4 till förmån för eget förslag.

Patrik Paulsson (V) reserverar sig mot beslutet i förslagssats 1, 3 och 5 till förmån för eget förslag.

- - - - -

§ 233 Yttrande, granskning av styrning och uppföljning över fastigheter och anläggningar (Kst/2024:777)

Ärendebeskrivning

KPMG har på uppdrag av Örnsköldsviks kommuns revisorer granskat kommunens styrning och uppföljning av fastigheter och anläggningar. Syftet med granskningen var att bedöma om kommunens arbete med underhåll av kommunens verksamhetsfastigheter sker på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Den samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunens arbete med underhåll av kommunens verksamhetsfastigheter inte sker på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Revisionen har lämnat följande rekommendationer till kommunstyrelsen.

- Uppdatera ”Kommunens strategi för fastigheter” med dokumenterade mål och riktlinjer för fastighetsbeståndet samt arbetssätt för att uppnå ett effektivt lokalnyttjande. Det bör även framgå vilka politiska beslut som ska fattas för att säkerställa effektivt lokalutnyttjande.
- Uppdatera ”Kommunens strategi för fastigheter” alternativt utforma en rutinbeskrivning, så att aktuella arbetssätt samt organisation dokumenteras.
- Säkerställa regelbunden revidering av ”Kommunens strategi för fastigheter” samt eventuellt utformad rutinbeskrivning.
- Fastställa underhållsplaner för kommunens fastigheter, så att dessa omfattar både behovet på kort sikt och på övergripande plan för behovet på lång sikt.
- Skapa rutiner för att följa upp underhållsplanerna för att säkerställa att åtgärder vidtas samt årligen uppdatera underhållsplanerna. Användande av statistik, nyckeltal och konsekvensanalyser kan med fördel inkluderas i dessa rutiner.
- Säkerställa att verksamheternas behov av fastighetsunderhåll tillgodoses

Konsult- och serviceförvaltningens kommentarer

Konsult- och serviceförvaltningen delar revisionens bedömning att det finns behov av att uppdatera ”Kommunens strategi för fastigheter” då detta dokument innehåller felaktigheter och brister utifrån dagens organisation. Mål, riktlinjer och arbetssätt för en effektiv fastighetsförvaltning, underhållsplanering och lokalutnyttjande behöver beskrivas i ”Kommunens strategi för fastigheter” eller i underliggande riktlinjer.

§ 233 (forts.)

Arbetet med underhållsplanering och genomförande behöver fortsätta att utvecklas och bli än mer tydligt och transparent. Konsult- och serviceförvaltningen anser även att utrymmet för fastighetsunderhåll behöver säkerställas över lång tid framöver för att motverka det eftersatta underhållet i många av kommunens fastigheter. Konsult- och serviceförvaltningen bedömer inte att orsaken till det i många fall bristande skicket i våra fastigheter går att härledas till bristen på enskilda underhållsplaner för varje fastighet. Det som väsentligt påverkar skicket i fastigheterna går främst att härröra till vilka ekonomiska resurser som avsatts för ändamålet samt vilka åtgärder som prioriterats. Inflationen har de senaste åren urholkat det ekonomiska utrymmet för underhåll. Under 2024 prognostiserar förvaltningen ett underskott för att bibehålla nivån på underhåll. Inför 2025 har politiska satsningar gjorts särskilt mot inre miljö i bildningsförvaltningen lokaler.

Som revisionen bedömer så anser även konsult- och serviceförvaltningen att kommunen är rätt organiserad för att hantera underhållsplanering. Vid ökade ekonomiska resurser kommer behov av personal och kompetens säkerställas för att genomföra projekt i större omfattning.

Underlag behöver tas fram för att kunna hitta rätt nivå på underhållsmedel över tid utan att öka administrationen kring planer och dokument. Underlaget skall stödja beslutsfattandet för fastighetsavdelningen att göra goda prioriteringar och upparbeta tilldelade ekonomiska resurser. Som revisionen påpekar så kan det finnas ett behov att använda statistik, nyckeltal och konsekvensanalyser i större omfattning för att bedöma vilka åtgärder som skall genomföras.

Konsult- och serviceförvaltningen delar inte revisionens bedömning att kommunens arbete med underhåll av kommunens verksamhetsfastigheter inte sker på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Förvaltningen ser dock möjligheter till utveckling av underlag som beskriver hur kommunen ser på en effektiv fastighetsförvaltning samt förtydliga strategiska mål och riktlinjer.

Prövning av barnets bästa

Ärendet avser godkännande av yttrande till revisionen. Med hänsyn till detta har en enkel prövning av barnets bästa genomförts. Ärendet bedöms inte ha en negativ inverkan på barn och unga.

Beslutsunderlag

- Konsult- och serviceförvaltningens beslutsförslag, daterat 22 oktober 2024
- Förslag till yttrande, daterat 22 oktober 2024
- Missiv, granskning av styrning och uppföljning över fastigheter och anläggningar, daterat 2 september 2024

§ 233 (forts.)

- Rapport, Granskning av styrning och uppföljning över fastigheter och anläggningar, daterad 2 september 2024

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen godkänner yttrande över *granskning av styrning och uppföljning över fastigheter och anläggningar*, daterat 22 oktober 2024, och överlämnar det till revisionen.
- - - - -

§ 234 Ianspråktagande av investeringsutrymme samt begäran om tillskott i budgetram för nybyggnation omsorgsboende Kusthöjden, välfärdsnämnden (Kst/2024:846)

Ärendebeskrivning

Vid välfärdsnämndens sammanträde 18 juni 2024, § 79, gavs ett uppdrag till välfärdsförvaltningen att påbörja planering och projektering av 54 omsorgsplatser vid Kusthöjden som kan stå färdiga till 2027–2028. Uppdraget innefattade att ta fram ett mer detaljerat underlag för ett beslut om investering gällande denna nybyggnation som får föras till nämnden och sedan beslut om investeringsmedel till kommunfullmäktige.

Den 24 september 2024, § 93, behandlade välfärdsnämnden ärendet om nybyggnation av omsorgsboende 54 platser Kusthöjden.

Välfärdsnämndens beslut, § 93/2024

Välfärdsnämnden yrkar att kommunfullmäktige medger ianspråktagande av totalt 276 mkr i investeringsutrymme varav 270,0 mkr för 54 platser vid Kusthöjden samt 6,0 mkr i kringinvesteringar. 270 mkr tillförs KS/konsult- och serviceförvaltningen som utför investeringen i byggnaden och 6,0 mkr avseende inventarier tillförs Välfärdsförvaltningen.

Välfärdsnämnden yrkar hos kommunfullmäktige om utökat tillskott i sin budgetram för täckning av driftskostnader för 54 platser vid Kusthöjden med totalt 55,8 mkr från 2028 och framåt.

Bakgrund

Behov omsorgsplatser 2024–2033 - kommunövergripande
Förvaltningen har idag 615 platser i omsorgsboende. Behovet inom 5 år är ytterligare 55 platser och inom 10 år ytterligare 100 platser. Bedömningen utgår från antagandet att 11,5 % av åldersgruppen 80+ samt 1,3 % av åldersgruppen 65–79 ska kunna erbjudas en plats i omsorgsboende.

Behov omsorgsplatser 2024–2033 - centralort
Förvaltningen har idag 403 platser i centralorten (375 exkl. Arnäsgården). Det behövs en viss överkapacitet jämfört behoven då det även flyttar människor från ytterområden till centralort. Inom 5 år är behovet exkl. Arnäsgården 37 platser, med en överkapacitet på ca 30–35 platser ligger behovet på mellan 65–75 nya platser.

§ 234 (forts.)

Inom 10 år är behovet exkl. Arnäsgården 63 platser, med överkapacitet på 30–35 platser ligger behovet på mellan 90–100 nya platser. Anledningen till att Arnäsgården exkluderas är att det parallellt med detta ärende också finns ett förslag om avveckling av Arnäsgårdens 28 platser för att bygga 40 nya platser på samma tomt.

Vid en studie av procentuell förändring av personer i arbetsför ålder under 2024–2033 är det i centralorten som en ökning sker. Övriga kommundelsområden uppvisar en minskning. Det talar för att det är i centralorten som det finns bäst förutsättningar för kompetensförsörjning av våra omsorgsboenden.

Nybyggnation Kusthöjden

I samtal med kommunens fastighetsavdelning under våren pekades en tomt ut vid Kusthöjden som lämplig för att bygga ett nytt omsorgsboende. Tomten ligger centralt och nära bussförbindelser och bedömningen är att läget är attraktivt både för de som ska bo och arbeta där. Detaljplanen som tomten omfattas av medger byggnation av omsorgsboende vilket förkortar tiden från planering till byggande.

Utifrån tomtens beskaffenhet så bedöms det som möjligt att tillskapa ett boende med 54 platser (3 avdelningar med 10 platser (inriktning omsorg) samt 3 avdelningar med 8 platser (inriktning demens). Byggnaden uppförs då i fyra våningar med bottenvåning (suterräng). Ett funktionsprogram är under framtagande som ska beskriva hur byggnaden och tomten ska användas. Byggnaden kommer förutom 54 boendeplatser med tillhörande utrymme innehålla hemtjänstlokaler för två grupper. Dialog har förts med konsult- och serviceförvaltningens kostavdelning som kommit fram till att det inte finns behov av ett tillagningskök i byggnaden. Bygget bedöms stå färdigt vid årsskiftet 2027/2028.

Investeringskalkyl

Investeringskalkyl för nybyggnation av 54 omsorgsboendeplatser vid Kusthöjden har upprättats i samarbete med fastighetsavdelningen inom konsult- och serviceförvaltningen. Investeringskostnad för 54 platser uppgår till 270 mkr, kalkylen baseras på erfarenheter från bygget av Rosenbacken 90 platser, Sidensjö 10 platser samt Björna 16 platser. Utöver detta behövs investeringsmedel för möbler, medicinsk utrustning m.m. om totalt 6,0 mkr.

Då det i dagsläget är mycket tidigt i processen gällande tomt vid Kusthöjden är det svårt att bedöma vad som krävs vad gäller exempelvis anslutningsvägar, utvändig mark, hantering av dagvatten osv. Underlaget i kalkylen baseras på normal grundläggning och det är en stor osäkerhetsfaktor att ta hänsyn till som kan komma att förändra investeringsbeloppet när processen kommit längre och geotekniska undersökningar av marken kunnat genomföras.

§ 234 (forts.)

Verksamhetskalkyl

Driftskostnader kopplat till bygge av 54 platser vid Kusthöjden uppgår till totalt 55,8 mkr. Personalkostnader står för 44,2 mkr vilka innefattar 2 enhetschefer, omvårdnadspersonal dagtid och nattetid, sjuksköterskor samt arbetsterapeut och fysioterapeut, övriga kostnader 3,1 mkr, kapitalkostnader inventarier 0,7 mkr samt internhyra 15,3 mkr. Intäkterna uppgår till 7,5 mkr varav 3,4 mkr avser hyror och 4,1 mkr övriga intäkter främst taxor och avgifter samt mat. Beräknat färdigställande för byggnationen vid Kusthöjden är 31 december 2027.

Totalt behöver välfärdsförvaltningen tillskott om 55,8 mkr från 2028 och framåt.

Konsult- och serviceförvaltningens kommentarer

Utöver vad som framgår av investeringskalkylen, som fastighetsavdelningen medverkat i att ta fram, så behöver det förtydligas att kostnadsbedömningarna gjorts i ett tidigt skede utifrån, för tidpunkten då kostnadsbedömningen gjordes 2024, kända och indexuppräknade schablonkostnader där behovet av ytor för brukare, personal, hemtjänst, drift- och underhåll samt parkeringsplatser (besöks-, personal- och carportparkeringar för hemtjänstgrupperna) endast är uppskattade utifrån tidigare jämförbara projekt. Det finns även osäkerhetsfaktorer som kräver ytterligare utredning som tex omfattning av elbilsladdning, solceller, markförhållanden och dagvatten.

Prövning av barnets bästa

Nybyggnation av 54 platser omsorgsboende vid Kusthöjden bedöms inte ge några konsekvenser för barn och unga.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskott § 140/2024, daterat 12 november 2024
- Konsult- och serviceförvaltningens beslutsförslag, Ianspråktagande av investeringsutrymme samt begäran om tillskott i budgetram för nybyggnation omsorgsboende Kusthöjden, välfärdsnämnden, daterad 25 oktober 2024
- Välfärdsnämnden § 93/2024 Nybyggnation omsorgsboende 54 platser Kusthöjden, daterad den 24 september 2024
- Investeringskalkyl nybyggnation omsorgsboende 54 platser, daterad 23 augusti 2024

§ 234 (forts.)

Arbetsutskottets förslag

Kommunfullmäktige medger kommunstyrelsen genom konsult- och serviceförvaltningen att få ianspråkta totalt 270 mkr i investeringsutrymme för 54 nya omsorgsplatser vid Kusthöjden.

Kommunfullmäktige medger välfärdsnämnden att få ianspråkta totalt 6,0 mkr i kringinvesteringar/inventarier för 54 nya omsorgsplatser vid Kusthöjden.

Kommunfullmäktige medger ett tillskott av skattemedel för välfärdsnämnden i sin budgetram för täckning av driftskostnader för 54 nya omsorgsplatser vid Kusthöjden med totalt 55,8 mkr från 2028 och framåt.

Kommunstyrelsens behandling

Johannes Nordin (M) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige medger kommunstyrelsen genom konsult- och serviceförvaltningen att få ianspråkta totalt 270 mkr i investeringsutrymme för 54 nya omsorgsplatser vid Kusthöjden.

Kommunfullmäktige medger välfärdsnämnden att få ianspråkta totalt 6,0 mkr i kringinvesteringar/inventarier för 54 nya omsorgsplatser vid Kusthöjden.

Kommunfullmäktige medger ett tillskott av skattemedel för välfärdsnämnden i sin budgetram för täckning av driftskostnader för 54 nya omsorgsplatser vid Kusthöjden med totalt 55,8 mkr från 2028 och framåt.

Protokollsanteckning

Carolina Sondell (S) lämnar följande anteckning till protokollet.

Vi socialdemokrater ser med stor oro att antalet platser i våra vård- och omsorgsboenden inte motsvarar behoven. En orsak till detta är att vård- och omsorgsboendet i Bodum inte färdigställts enligt kommunfullmäktiges beslut.
- - - - -

§ 235 Ianspråktagande av investeringsutrymme samt begäran om tillskott i budgetram för nybyggnation omsorgsboende Arnäs, välfärdsnämnden (Kst/2024:926)

Ärendebeskrivning

Vid välfärdsnämndens sammanträde 18 juni 2024, § 79, gavs ett uppdrag till välfärdsförvaltningen att påbörja rivning av Arnäsgården samt planering och projektering av 40 omsorgsplatser i Arnäs som kan stå färdiga till 2028–2029. Uppdraget innefattade att ta fram ett mer detaljerat underlag för ett beslut om investering gällande denna nybyggnation som får föras till nämnden och sedan beslut om investeringsmedel till kommunfullmäktige.

Vid välfärdsnämndens behandling av ärendet den 24 september 2024, § 94, återremitterades ärendet efter omröstning (8 ja, 7 nej) för att möjliggöra en komplettering av ärendet med status på Arnäsgårdens byggnaders skick. Ordförande föreslår även att ett besök ska göras av nämnden för att ta del av hur byggnadernas skick är.

Den 7 oktober 2024 genomförde nämnden ett besök på Arnäsgården för att få ta del av byggnadernas skick. Vid tillfället visades även ytterligare material, i form av en presentation om Arnäsgården samt en videofilm, där byggnadernas omsorgsavdelningar visades med flöden och funktioner.

Den 22 oktober 2024, § 112, behandlade välfärdsnämnden ärendet om nybyggnation omsorgsboende 40 platser Arnäs efter återremiss. Yrkande på ytterligare återremiss, för att komplettera ärendet med byggnadsskickundersökning samt att utreda om Arnäsgårdens lokaler kan vara lämplig för annan kommunal verksamhet, röstas ner till fördel för avgörande av ärende (8 ja, 7 nej).

Välfärdsnämndens beslut, § 112/2024

Välfärdsnämnden yrkar att kommunfullmäktige medger ianspråktagande av totalt 213 mkr i investeringsutrymme varav 210,0 mkr för 40 platser i Arnäs samt 3,0 mkr i kring-investeringar. 210 mkr tillförs kommunstyrelsen/konsult- och serviceförvaltningen som utför investeringen i byggnaden och 3,0 mkr avseende inventarier tillförs välfärdsförvaltningen.

Välfärdsnämnden yrkar hos kommunfullmäktige om utökat tillskott i sin budgetram för täckning av driftskostnader för 40 platser i Arnäs med totalt 37,7 mkr från 2029 och framåt.

§ 235 (forts.)

Bakgrund

Behov omsorgsplatser 2024–2033 - kommunövergripande
Förvaltningen har idag 615 platser i omsorgsboende. Behovet inom 5 år är ytterligare 55 platser och inom 10 år ytterligare 100 platser. Bedömningen utgår från antagandet att 11,5% av åldersgruppen 80+ samt 1,3 % av åldersgruppen 65–79 ska kunna erbjudas en plats i omsorgsboende.

Behov omsorgsplatser 2024–2033 - centralort
Förvaltningen har idag 403 platser i centralorten (375 exkl Arnäsgården). Det behövs en viss överkapacitet jämfört behoven då det även flyttar människor från ytterområden till centralort. Inom 5 år är behovet exkl. Arnäsgården 37 platser, med en överkapacitet på ca 30–35 platser ligger behovet på mellan 65–75 nya platser. Inom 10 år är behovet exkl. Arnäsgården 63 platser, med överkapacitet på 30–35 platser ligger behovet på mellan 90–100 nya platser.

Vid en studie av procentuell förändring av personer i arbetsför ålder under 2024–2033 är det i centralorten som en ökning sker. Övriga kommundelsområden uppvisar en minskning. Det talar för att det är i centralorten som det finns bäst förutsättningar för kompetensförsörjning av våra omsorgsboenden.

Nybyggnation Arnäs

Arnäsgårdens vård- och omsorgsboende består idag av två enheter med totalt 20 lägenheter, varav nio lägenheter är tvåor på 61 kvadratmeter. Gemensamhetsdel med kök, matplats och samvaro är litet i förhållande till antalet personer som bor på respektive avdelning. På boendet finns även en avdelning med åtta lägenheter med demensinriktning. Arnäsgårdens utformning är i sin helhet inte ändamålsenlig utifrån den verksamhet som ska bedrivas varför förvaltningens förslag är att det rivs och ersätts med nybyggnation.

Denna förändring innebär att de brukare som idag bor på Arnäsgården erbjuds en boendeplats i annat omsorgsboende där det finns lediga platser. I samband med avvecklingen av Arnäsgården omvandlas 10 korttidsplatser på Lejonbacken, som hållits pausade under det senaste året, till 10 permanenta omsorgsboendeplatser. Utöver detta finns 8 tomma platser i nybyggnation Björna samt 5 pausade platser i övrigt på omsorgsboenden. Den personal som i dagsläget arbetar på Arnäsgården kommer erbjudas tjänster där det finns vakanser. Vid eventuell övertalighet hanteras medarbetarna i enlighet med lagen om anställningsskydd (LAS).

Den nya byggnaden utökas från 28 platser till 40 platser, 30 platser med inriktning omsorg och 10 platser palliativa korttidsplatser.

§ 235 (forts.)

Byggnaden uppförs i två våningar med två avdelningar på varje plan. Ett funktionsprogram är under framtagande som ska beskriva hur byggnaden och tomten ska användas. Byggnaden kommer förutom 40 boendeplatser med tillhörande utrymme även innehålla hemtjänstlokal för en grupp på samma sätt som idag.

Investeringskalkyl

Investeringskalkyl för nybyggnation av 40 omsorgsboendeplatser i Arnäs har upprättats i samarbete med fastighetsavdelningen inom Konsult- och serviceförvaltningen. Investeringskostnad för 40 platser uppgår till 210 mkr där 10 mkr avser rivning av gamla Arnäsgården, kalkylen baseras på schabloner utifrån erfarenheter av i närtid utförda nybyggnationer av omsorgsboenden. Utöver detta behövs investeringsmedel för möbler, medicinsk utrustning m.m. om totalt 3,0 mkr.

Då det i dagsläget är mycket tidigt i processen är det svårt att bedöma vad som krävs vad gäller exempelvis grundläggning efter att befintlig byggnad rivits. Underlaget i kalkylen baseras på normal grundläggning och det är en stor osäkerhetsfaktor att ta hänsyn till som kan komma att förändra investeringsbeloppet när processen kommit längre och geotekniska undersökningar av marken kunnat genomföras.

Verksamhetskalkyl

Driftskostnader kopplat till bygge av 40 platser i Arnäs uppgår till totalt 37,7 mkr. Personalkostnader står för 30,0 mkr vilka innefattar enhetschef, omvårdnadspersonal dagtid och nattetid samt arbetsterapeut och fysioterapeut, övriga kostnader 1,7 mkr, kapitalkostnader inventarier 0,3 mkr samt internhyra 11,7 mkr. Intäkterna uppgår till 6,0 mkr varav 2,5 mkr avser hyror och 3,5 mkr övriga intäkter främst taxor och avgifter samt mat. Beräknat färdigställande för byggnationen i Arnäs är 31 december 2028.

I och med att den gamla byggnaden rivs uppkommer avgående kostnader motsvarande 16,0 mkr där 2,7 mkr avser internhyra samt övriga interna tjänster och resterande avgående driftskostnader avseende verksamhetsdrift. Dessa 16,0 mkr regleras i skatteramen med 8,0 mkr 2025 och ytterligare 8,0 mkr till full effekt 2026.

Totalt är därför behovet hos välfärdsförvaltningen tillskott om 37,7 mkr från 2029 och framåt.

§ 235 (forts.)

Konsult- och serviceförvaltningens kommentarer

Utöver vad som framgår av investeringskalkylen, som fastighetsavdelningen medverkat i att ta fram, så behöver det förtydligas att kostnadsbedömningarna gjorts i ett tidigt skede utifrån, för tidpunkten då kostnadsbedömningen gjordes 2024, kända och indexuppräknade schablonkostnader där behovet av ytor för brukare, personal, hemtjänst, drift- och underhåll samt parkeringsplatser (besöks-, personal- och carportparkeringar för hemtjänstgrupperna) endast är uppskattade utifrån tidigare jämförbara projekt. Det finns även osäkerhetsfaktorer som kräver ytterligare utredning som tex omfattning av elbilsladdning, solceller, markförhållanden och dagvatten.

Utrangering av den gamla byggnaden kommer att belasta resultatet med 4,2 Mkr under 2025.

Prövning av barnets bästa

Nybyggnation av 40 platser omsorgsboende i Arnäs bedöms inte ge några konsekvenser för barn och unga.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskott § 141/2024, daterat 12 november 2024
- Konsult- och serviceförvaltningens beslutsförslag, ianspråktagande av investeringsutrymme samt begäran om tillskott i budgetram för nybyggnation omsorgsboende Arnäs, välfärdsnämnden, daterad 25 oktober 2024
- Välfärdsnämnden § 112/2024 Nybyggnation omsorgsboende 40 platser Arnäs – Återremiss, daterad 22 oktober 2024
- Presentationsmaterial, beskrivning av Arnäsgården vård - & omsorgsboende, daterat 7 oktober 2024
- Välfärdsnämnden § 94/2024 Nybyggnation omsorgsboende 40 platser Arnäs, daterad 24 september 2024
- Risk- och konsekvensanalys, (rivning av Arnäsgården inför nybyggnation 40 platser omsorgsboende Arnäs) – verksamhetsperspektiv, daterad 10 september 2024
- Investeringskalkyl, nybyggnation omsorgsboende 40 platser Arnäs, daterad 27 maj 2024

§ 235 (forts.)

Arbetsutskottets förslag

Kommunfullmäktige medger kommunstyrelsen genom konsult- och serviceförvaltningen att få ianspråkta totalt 210 mkr i investeringsutrymme för 40 nya omsorgsplatser i Arnäs.

Kommunfullmäktige medger välfärdsnämnden att få ianspråkta totalt 3,0 mkr i kringinvesteringar/inventarier för 40 nya omsorgsplatser i Arnäs.

Kommunfullmäktige medger ett tillskott av skattemedel för välfärdsnämnden i sin budgetram för täckning av driftskostnader för 40 nya omsorgsplatser i Arnäs med totalt 37,7 mkr från 2029 och framåt.

Kommunstyrelsens behandling

Carolina Sondell (S) yrkar på återremiss av ärendet för att komplettera med en byggnadsskicksundersökning som bedömer det fysiska tillståndet hos byggnaden. Det innebär en inspektion av byggnadens struktur, system och komponenter, såsom tak, väggar, golv, elektriska och mekaniska system och andra relevanta funktioner. Carolina Sondell (S) yrkar även på följande tillägg

- Kommunstyrelsen uppdrar till konsult- och serviceförvaltningen att undersöka om annan kommunal verksamhet, såsom servicelägenheter, LSS, psykosocialt boende eller om trygghetsboende kan vara lämplig att bedriva i Arnäsgårdens lokaler.

- Kommunstyrelsen uppdrar till kommunledningsförvaltningen att redovisa den sammanställning av möjliga tomter för vård- och omsorgsboenden som har tagits fram.

Johannes Nordin (M) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag och att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordförande frågar först om ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde eller återremitteras. Ordförande finner att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde.

§ 235 (forts.)

Omröstning

Omröstning begärs och verkställs.

Följande beslutsgång godkänns.
Ja-röst för att bifalla Johannes Nordins förslag att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde.
Nej-röst för att bifalla Carolina Sondells (S) förslag om återremiss.

Omröstningsresultat

8 ja-röster	Johannes Nordin (M), Andreas Jansson (C), Håkan Gunnarsson (C), Julia Jäger (M), Ullrika Kallin Eriksson (KD), Joseph Daibess (KD), Jenny Voittonen (SD) och Anna-Britta Åkerlind (C)
7 nej-röster	Carolina Sondell (S), Olle Häggström (S), Zenitha Nordfjell (S), Anna-Karin Sjölund (S), Caisa Johansson (S), Jan Lindstedt (S) och Patrick Paulsson (V)

Ordförande finner att kommunstyrelsen har beslutat att ärendet ska avgöras idag, därmed faller Carolina Sondells (S) tilläggsyrkanden.

Ordförande finner därefter att det endast finns ett förslag till beslut och det är arbetsutskottets förslag.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige medger kommunstyrelsen genom konsult- och serviceförvaltningen att få ianspråkta totalt 210 mkr i investeringsutrymme för 40 nya omsorgsplatser i Arnäs.

Kommunfullmäktige medger välfärdsnämnden att få ianspråkta totalt 3,0 mkr i kringinvesteringar/inventarier för 40 nya omsorgsplatser i Arnäs.

Kommunfullmäktige medger ett tillskott av skattemedel för välfärdsnämnden i sin budgetram för täckning av driftskostnader för 40 nya omsorgsplatser i Arnäs med totalt 37,7 mkr från 2029 och framåt.

§ 235 (forts.)

Avstår från att delta i beslut

Carolina Sondell (S), Olle Häggström (S), Zenitha Nordfjell (S), Anna-Karin Sjölund (S), Caisa Johansson (S), Jan Lindstedt (S) och Patrick Paulsson (V) avstår från att delta i beslut om ianspråktagande av investeringsutrymme samt begäran om tillskott i budgetram för nybyggnation omsorgsboende Arnäs efter att ärendet beslutats att avgöras vid dagens sammanträde.

Protokollsanteckning

Carolina Sondell (S) lämnar följande anteckning till protokollet.

Vi socialdemokrater ser med stor oro att antalet platser i våra vård- och omsorgsboenden inte motsvarar behoven. En orsak till detta är att vård- och omsorgsboendet i Bodum inte färdigställts enligt kommunfullmäktiges beslut. - - - - -

§ 236 Ianspråktagande av investeringsmedel samt begäran om extra skattemedel för ny skid- och skidskyttestadion på Skyttis, etapp 1, kultur- och fritidsnämnden (Kst/2023:332)

Ärendebeskrivning

Kultur-och fritidsnämnden har under § 69/2024 behandlat ett investeringsärende gällande anläggande av ny skid- och skidskyttestadion på Skyttis. Kultur- och fritidsnämnden föreslår att kommunfullmäktige godkänner investering i ny skid- och skidskyttestadion på Skyttis, etapp 1, med 40 Mkr att påbörjas 2024, enligt investeringskalkyl daterad 7 oktober 2024.

Kultur- och fritidsnämnden föreslår även att kommunfullmäktige godkänner ytterligare extra skattemedel till kultur- och fritidsnämnden utifrån tillkommande driftkostnader för ny skid- och skidskyttestadion på Skyttis, etapp 1, med ytterligare 2,2 Mkr till totalt 3,1 Mkr 2026 och framåt. Beslutet belastar kommunens resultat med motsvarande.

Syftet är att utveckla skidskytteverksamheten för barn och ungdomar som i dag saknar en anläggning för krutvapen. Det finns i nuläget en mindre provisorisk skjutvall endast för luftgevärsskytte. I projektet ingår att bygga en fullstor skidskytteanläggning med skjutvall för krutvapen, belyst stadionområde, straffrundor och slingor som ansluter till befintliga slingor för längdskidor.

Projektet med att bygga anläggningen och stadion sker i samverkan mellan kultur- och fritidsavdelningen och Skidsamverkan Örnsköldsvik, som är en intressegrupp för utveckling av verksamhet för smala skidor bestående av nio skidföreningar och två skidskytteföreningar. Under projektets genomförande finns det en styrgrupp bestående av Örnsköldsviks Skidskytteförenings (ÖSSF) ordförande, sammankallande för Skidsamverkan Örnsköldsvik samt representanter från Örnsköldsviks kommun. Det finns också en projektarbetsgrupp bestående av projektledare, personal från samhällsbyggnadsförvaltningen samt representanter från Hägglunds Ski Team och Svenska Skidskytteförbundet.

När behov föreligger kommer expertis inom olika områden att rådfrågas. Örnsköldsviks kommun kommer att bygga och äga anläggningen och ett nyttjanderättsavtal kommer att tecknas mellan ÖSSF och Örnsköldsviks kommun på 10 år eftersom en del i finansiering av anläggningen är ett bidrag på 5 Mkr som föreningen erhållit från Allmänna arvsfonden. ÖSSF kommer sedan att faktureras för genomförd byggnation för del av projektet som ska belasta dem.

§ 236 (forts.)

Samhällsbyggnadsförvaltningens kommentarer

Skyttis skid- och skidskytteområde finns i ett barn- och ungdomstätt område med flera skolor i angränsning och utgör ett naturligt nav för idrott och aktivitet.

Örnsköldsviks skidskytteförening, ÖSSF, är en ideell idrottsförening bildad 2005. Under de sista tio åren har föreningen arbetat mycket aktivt för att bygga upp och möjliggöra träningsverksamhet för ungdomar där en starkt begränsande faktor är skjutvallen på Skyttis. Idag finns endast en provisorisk skjutvall för luftgevärsskytte med åtta skjutplatser, vilket innebär att föreningen inte kan ta emot alla med intresse att delta i verksamheten. Föreningen består idag av cirka 30 medlemmar och cirka 20 träningsaktiva ungdomar fördelat på tre träningsgrupper. Omfattningen på föreningens verksamhet är vad befintlig anläggning klarar av idag med tanke på antalet banor och det faktum att Örnsköldsviks skidskytteförening saknar anläggning för skidskytte för ungdomar och vuxna. Vid 14 års ålder förväntas ungdomarna börja träna och tävla med krutvapen men i dagsläget kan föreningen inte erbjuda det.

Utöver fördelar för skidskyttet gynnas även resterande skidföreningar av projektet. Samtliga längd- och skidskytteföreningar i Örnsköldsvik samarbetar inom Skidsamverkan Örnsköldsvik, där samtliga skidföreningar ställer sig bakom projektet som ett sätt att stärka verksamheterna för längdskidåkning och skidskytte i Örnsköldsvik. Bygget av en ny arena med belyst stadionområde, straffrundor och slingor som ansluter till befintliga slingor för längdskidor kommer att kunna användas av samtliga skidföreningar för träning och tävling. Det kommer också ge skidskyttet möjlighet att anordna tävlingar på nationell nivå som i så fall skulle locka många till Örnsköldsvik för att tävla och titta på tävlingar.

Bygget av arenan kommer även innebära att kommunen får en möjlighet att hyra ut den till andra föreningar från övriga landet och kanske också till internationella skidskyttar som vill arrangera träningsläger, vilket kan ge ökade intäkter för både kommunen och näringslivet.

Samhällsbyggnadsförvaltningen ser denna satsning som en viktig pusselbit i stödet till det lokala föreningslivet och för barns och ungdomars rätt till en aktiv fritid. Det ligger också i linje med målet att bli 5 000 fler invånare med framtidstro då möjlighet till en aktiv fritid med bra och tillgängliga idrottsanläggningar mycket väl kan bidra till att man väljer att bosätta sig i Örnsköldsvik.

Samhällsbyggnadsförvaltningen gör bedömningen att ett beslut om bygge av ny skid- och skidskyttevall påverkar flickor och pojkar, kvinnor och män i lika stor utsträckning. Mot bakgrund av det finner inte förvaltningen att några särskilda kompensatoriska åtgärder utifrån jämställdhetsperspektivet behöver beaktas.

§ 236 (forts.)

Investering under etapp 1

Investeringen gällande första delen av utvecklingen av skid- och skidskyttestadion beräknas till 50 Mkr. 5 Mkr utgörs av medel som Örnsköldsviks Skidskytteförening ansökt om och erhållit från Allmänna arvsfonden och resten utgörs av kommunala investeringsmedel.

2023 påbörjades den första delen av investeringen och de 5 Mkr som ligger i budget för det året nyttjades delvis till projektering och tillstånd, totalt cirka 1,6 Mkr. Resterande del på 3,4 Mkr är överförda till 2024. I Budget 2024 finns ytterligare 10 Mkr avsatta för projektet. Under 2024 har avverkning utförts på det tänkta stadionområdet och maskiner för markarbete är på plats sedan sensommaren. Arbete pågår för att utöka parkeringsytan och på stadionytan har berget avtäckts och entreprenören har sprängt och borrat för att komma ner till rätt nivåer. Det fortsatta arbetet handlar om att installera dagvattensystem, vattenrening och rörläggning för el, styrning och belysning. Vidare ska fundament för belysningsmaster, konstsnöanläggning och pumprörledning mellan nya och gamla dammen komma på plats. När dessa installationer, som till stor del ligger under markytan, är på plats ska stadionytan byggas färdigt med förstärkningslager av krossat material med mera. Det kommer också att utföras förberedelsearbeten för skjutvallen och den nya dammen.

2025 fortsätter markarbetena och stadionytan färdigställs för att senare kunna asfalteras. Grundläggningsarbeten kommer att utföras för skjutvallen, förrådsbyggnader och sekretariatsbyggnad samt gjutning av plattor. Den nya dammen kommer att färdigställas och elanläggning inklusive belysningsmaster kommer att installeras. Måltavlor inklusive styrsystem för 30 elektroniska fallmål för skidskytte ska installeras. Asfaltering kommer att utföras på sensommaren och stadionytan beräknas att kunna tas i bruk december 2025.

Investering under etapp 2

För 2026 och framåt kommer nya investeringsmedel att behövas för etapp 2, en etapp som kommer att innehålla byggnation av exempelvis sekretariatsbyggnad och pistmaskinsgarage. Vidare kommer homologisering av skidspår att ske där bland annat nya spår anläggs. Belysningsanläggningen kommer att behöva kompletteras liksom systemet för konstsnötillverkning. Asfalterade ytor kan behöva utökas. Troligtvis kommer fler parkeringsytor behövas och nytt omklädningsrum i närhet av stadion behöver byggas.

En homologisering och certifiering av skidspåren är en förutsättning för att föreningar och förbund ska kunna arrangera skidtävlingar på Skyttis som är godkända av det Internationella och Svenska Skidförbundet. En homologisering innebär en form av likriktning för tävlingar med FIS-status i syfte att få banor som är likvärdiga inom vissa intervall men de ska ändå inte vara identiskt lika. Denna likriktning är reglerad i de internationella tävlingsreglerna där de fysiska förutsättningarna för banor och stadionanläggningar är angivna.

§ 236 (forts.)

Det som regleras är exempelvis antal stigningar, krav på backar med angivna lutningar och höjdskillnader, hur breda spår och banor ska vara och olika distanser. De homologiserade banorna ska också bevara traditionerna i längdskidåkning och dess olika tekniker samtidigt som banor och anläggningar ska vara anpassade till dagens moderna tävlingsformat och evenemang. För Skyttis del innebär det att nya spår måste anläggas för att möta FIS-kraven som framför allt rör backar med viss lutning och höjdskillnader.

Investeringsbudget 2025 och plan för 2026-2027

Den av kommunfullmäktige beslutade investeringsbudgeten för 2025 och planen för investeringar 2026-2029 rörande utvecklingen av Skyttis avseende skidskytte och längdskidåkning ser ut så här:

Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
30 Mkr	30 Mkr	30 Mkr

Utifrån beslut i kommunfullmäktige 24 april 2023, §105/2023, har 5 Mkr i investeringsmedel för 2023 redan tagits i anspråk och upparbetats i projektet.

Totalt ligger det i dagsläget 105 Mkr i form av beslutade och planerade kommunala investeringsmedel i projektets budget plus 5 Mkr som skidskytteföreningen erhållit i bidrag från Allmänna arvsfonden.

Etapp 1 beräknas vara genomfört kommande år och utifrån nuläge och prognos för resterande delar av projektet, som görs i april 2025, kommer förslag till investeringsbudget för 2026 och plan för 2027 och eventuellt också 2028 att uppdateras inför beslut i kommunfullmäktige i juni.

Tidigare beslut om investeringsmedel

24 april 2023, §105/2023, beviljade kommunfullmäktige begäran från kultur- och fritidsnämnden att få ianspråkta budgeterade 5 Mkr. Kommunfullmäktige beslutade också att tillföra kultur- och fritidsnämnden extra skattemedel med 0,286 Mkr för 2024 och ytterligare 0,572, totalt 0,858 Mkr, från 2025 och framåt. Beslutet från 2023 byggde på att kalkylen innehöll tillkommande driftkostnader med 0,5 Mkr och kapitalkostnader på 0,408 Mkr samt intäkter på 0,05 Mkr, det vill säga totalt 0,858 Mkr. I nuvarande kalkyl har dessa räknats om med uppdaterade data där driftskostnaden är högre medan kapitalkostnaden är lägre på grund av längre avskrivningstid.

§ 236 (forts.)

Eftersom hela projektet med utveckling av en skid- och skidskyttearena på Skyttis blivit försenat med ungefär sex månader, vilket beror på länsstyrelsens handläggningstid, kommer inte anläggningarna att kunna tas i bruk enligt tidigare planering och då kommer heller inte kultur- och fritidsnämnden att ha några drift- och kapitalkostnader förrän 2026.

Driftskostnad

Ett nytt upplägg för kundservice och verksamhetsvaktmästeri, och i förlängningen också lokalvård, med utökad bemanning och service även under helger planeras för Skyttis och den anläggning som investeringsprojektet avser. Samma upplägg kommer att gälla för multisporthallen i Hörnett. Det nya upplägget med anläggnings- eller hallvärd kommer att innebära en högre servicenivå gentemot anläggningens besökare och hyresgäster och svarar väl emot uppdraget att öka tryggheten på kommunens anläggningar. Den enskilt största anledningen till att besökare i alla åldrar upplever otrygghet på idrottsanläggningar och i idrottshallar är frånvaron av personal. Denna upplevelse av otrygghet är i princip lika stor hos barn och ungdomar som den är hos vuxna och det är ingen större skillnad på upplevelsen av otrygghet sett till könstillhörighet.

Det nya upplägget med anläggnings- eller hallvärd är framtaget i dialog med drift- och serviceavdelningen inom konsult- och serviceförvaltningen. Det kommer att innebära en förändring av kultur- och fritidsavdelningens köp av tjänster i form av både verksamhets-vaktmästeri och lokalvård på sikt men kommer inte att helt ersätta dessa behov. Vid framskrivning av investeringsärendet för nästa etapp i utvecklingen av skid- och skidskytteanläggningen på Skyttis kommer driftmässigt fokus att ligga mer på verksamhets-vaktmästeri kopplat till att byggnader då kommer att stå på plats, samt att uppdraget rörande spårpreparering och skötsel av konstsnöanläggningen blir förändrat.

Bland tillkommande driftkostnader kopplat till etapp 1 finns utöver en tjänst som anläggningsvärd kostnader för framför allt drift och skötsel av stadionområdets skidskyttedel och konstsnöanläggning, samt snöröjning av nya parkeringsytor. Dessa tillkommande driftkostnader beräknas uppgå till totalt 1 Mkr.

I kapitalkostnaden ingår redan beslutade och ianspråktagna investeringsmedel för 2023 och 2024 om 5 Mkr. Den beräknade kapital- och driftkostnaden för investeringen under etapp 1 uppgår till totalt 2,9 Mkr. I den summan ingår kapitalkostnad med 1,95 Mkr och driftkostnad med 1 Mkr. Till detta tillkommer omräknad kapitalkostnad från beslutet 2023 med 0,2 Mkr. Tillsammans med den beräknade intäkten om 0,05 Mkr per år blir behovet av tillskott i ram för kultur- och fritidsnämnden därmed totalt 3,1 Mkr från och med januari 2026 och framåt när stadionområdet avseende skidskyttedelen beräknas tas i bruk.

Kommunledningsförvaltningen har i övrigt inget att tillägga i ärendet.

§ 236 (forts.)

Prövning av barnets bästa

Samhällsbyggnadsförvaltningen har genomfört en prövning av barnets bästa där förvaltningen konstaterat att tillgång till en skidskytteanläggning och skidstadion i centrala Örnsköldsvik är av stor betydelse för barn och ungdomar, flickor, pojkar, kvinnor, män och icke binära samt föreningar. Genom detta tillskapas förbättrade möjligheter för barn och ungdomar att nå en aktiv och spontan rörelserik fritid och på så sätt bedöms beslutet gynna målgrupperna.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskott § 142/2024, daterat 12 november 2024
- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag daterat 28 oktober 2024
- Kultur- och fritidsnämnden § 69/2024, daterat 23 oktober 2024
- Investeringskalkyl, komplettering, Investering i ny skidskyttearena och skidstadion på Skyttis, etapp 1, daterad 7 oktober 2024
- Kommunfullmäktige § 105/2023, daterat 24 april 2023

Kommunstyrelsens beredning

Zenitha Nordfjell (S) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag. Johannes Nordin (M) instämmer i yrkandet.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige godkänner investering i ny skid- och skidskyttestadion på Skyttis, etapp 1, med 40 Mkr att påbörjas 2024, enligt investeringskalkyl daterad 7 oktober 2024.

Kommunfullmäktige godkänner ytterligare extra skattemedel till kultur- och fritidsnämnden utifrån tillkommande driftkostnader för ny skid- och skidskyttestadion på Skyttis, etapp 1, med ytterligare 2,2 Mkr till totalt 3,1 Mkr 2026 och framåt. Beslutet belastar kommunens resultat med motsvarande.

- - - - -

§ 237 Reviderade regler för kommunalt partistöd (Kst/2024:847)

Ärendebeskrivning

Partistödet är en viktig del av den lokala demokratin. Det finns ingen skyldighet att ge ut partistöd men alla kommuner, landsting och regioner gör det idag. Reglerna för partistöd i kommuner regleras av 4 kap. 29–32 §§ i kommunallagen (2017:725) och ger fullmäktige rätten att besluta om partistödets omfattning och formerna för det.

Av prop. 2013/14:5 s. 68 framgår bl.a. följande. Av lagstiftningens förarbeten framgår att den övergripande målsättningen med bestämmelserna om kommunalt partistöd är att stärka de politiska partiernas ställning i den kommunala demokratin. När den kommunala kompetensen vidgades genom att kommuner fick befogenheten att ge partistöd avsågs fortfarande den s.k. lokaliseringsprincipen upprätthållas som innebär att kommuners och verksamhet ska tillgodose ett till kommunen knutet intresse (prop. 1969:126 s. 20). I de ursprungliga förarbetena betonades även att stödet skulle främja partiernas informationsverksamhet (prop. 1969:126 s. 17-21). Senare har det uttalats att partistödet bör ses som ett allmänt samhälleligt stöd för att förbättra partiernas möjlighet att utveckla en aktiv medverkan i opinionsbildningen bland medborgarna och därigenom stärka den kommunala demokratin (prop. 1991/92:66 s. 8). Dessa uttalanden ger en beskrivning av lagstiftarens syfte med bestämmelserna om kommunalt partistöd.

Vidare framgår av ovan nämnda proposition, s. 73 f bl.a. följande. När kommunerna och landstingen 1969 tilläts lämna partistöd angavs det i lagen att beslutet om partistöd skulle innehålla att bidrag utgick till varje parti med samma belopp för varje plats som partiet hade i fullmäktige. År 1992 infördes möjligheten att dela upp partistödet i ett grundstöd och ett mandatbundet stöd.

Om en kommun ger partistöd, åligger det mottagarna av partistödet (partierna) att årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för sitt avsedda ändamål, nämligen att stärka det politiska partiets ställning i den kommunala demokratin. Den närmare utformningen av redovisningen är dock inte lagreglerad. Det väsentliga är att redovisningen är utformad på ett sådant sätt att den ger en rättvisande bild av hur mottagaren har använt partistödet. Redovisningen behöver innehålla mer än ett uttalande att stödet har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin. Det bör bl.a. framgå i vilken mån överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför den utbetalande kommunen samt vilka motprestationer som i så fall har erhållits.

De nu gällande reglerna för kommunalt partistöd i Örnsköldsviks kommun antogs av kommunfullmäktige den 17 december 2018 under § 243/2018. I det antagna dokumentet fastställs att en utvärdering av dessa regler ska genomföras inför varje ny mandatperiod.

§ 237 (forts.)

Förslag till reviderade regler för kommunalt partistöd

I det inledande stycket har hänvisningen till kommunallagen (2017:725) justerats till att omfatta ytterligare två paragrafer i 4:e kapitlet.

Fördelning av mandatstöd.
Under rubriken har fördelning av mandatstöd ändrats till den i lagstiftningen angivna huvudregeln om fördelning utifrån antal mandat.

Grundstöd och mandatstöd
Under denna rubrik har summorna för grundstödet respektive mandatstödet uppdaterats till 2025 års nivå.

Redovisning och granskning
Den tidigare hänvisningen till specifik blankett har ändrats till kommunledningsförvaltningens anvisningar. Anledningen till det är att möjliggöra ett digitalt inlämningsförfarande.

Prövning av barnets bästa

Ärendet innebär en revidering av gällande regler för kommunalt partistöd i Örnsköldsviks kommun. En enkel prövning av förslag till beslut har genomförts och beslutet bedöms inte ha någon påverkan på barn och unga.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskott § 143/2024, daterat 12 november 2024
- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterat 7 oktober 2024
- Förslag till reviderade regler för kommunalt partistöd, daterat 7 oktober 2024
- Regler för kommunalt partistöd, antaget av kommunfullmäktige 17 december 2018

Arbetsutskottets förslag

Kommunfullmäktige godkänner reviderade regler för kommunalt partistöd, daterade 7 oktober, att börja gälla från och med 1 januari 2025.

§ 237 (forts.)

Kommunstyrelsens behandling

Carolina Sondell (S) yrkar att behålla skrivelserna ”Vid fördelningen av partistöd beaktas endast mandat för vilken en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap vallagen (2005:837)” och ”En stol är ’tom’ först då Länsstyrelsen inte har något namn att tillgå efter avsägelse från en ledamot/ersättare i fullmäktige och från denna dag upphör mandatstödet” i regler för kommunalt partistöd.

Johannes Nordin (M) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag. Jenny Voittonen (SD) instämmer i yrkandet.

Beslutsgång

Ordförande finner att det finns två förslag till beslut.

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Omröstning

Omröstning begärs och verkställs.

Följande beslutsgång godkänns.
Ja-röst för att bifalla arbetsutskottets förslag
Nej-röst för att bifalla Carolina Sondells (S) yrkande

Omröstningsresultat

8 ja-röster	Johannes Nordin (M), Andreas Jansson (C), Håkan Gunnarsson (C), Julia Jäger (M), Ullrika Kallin Eriksson (KD), Joseph Daibess (KD), Jenny Voittonen (SD) och Anna-Britta Åkerlind (C)
7 nej-röster	Carolina Sondell (S), Olle Häggström (S), Zenitha Nordfjell (S), Anna-Karin Sjölund (S), Caisa Johansson (S), Jan Lindstedt (S) och Patrick Paulsson (V)

Ordförande finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige godkänner reviderade regler för kommunalt partistöd, daterade 7 oktober, att börja gälla från och med 1 januari 2025.

§ 237 (forts.)

Reservation

Carolina Sondell (S), Olle Häggström (S), Zenitha Nordfjell (S), Anna-Karin Sjölund (S), Caisa Johansson (S), Jan Lindstedt (S) och Patrick Paulsson (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

- - - - -

§ 238 Utbetalning av partistöd 2025 (Kst/2024:35)

Ärendebeskrivning

Utbetalningen av partistöd för 2025 kommer att omfatta 12 månader. Redovisning och granskning av utbetalt partistöd ska ske på särskild blankett. Alla partier som har fått partistöd 2024 ska lämna in en redovisning för detta senast 30 april 2025.

Kommunledningsförvaltningens kommentarer

Kommunledningsförvaltningens bedömning är att 2025 års utbetalning blir på samma nivå som 2024 men uppräknad med index, som nu ligger på 2%. Det innebär att grundstödet uppgår till 19 022 kronor och mandatstödet uppgår till 40 969 kronor.

Mandatstödet beräknat på 61 mandat fördelas enligt följande tabell.

Parti	**Grundstöd 2025**	**Mandatstöd 2025** (40 969 kr)		**Årskostnad**
Socialdemokraterna	19 022	23	942 287	961 309
Centerpartiet	19 022	12	491 628	510 650
Moderaterna	19 022	10	409 690	428 712
Kristdemokraterna	19 022	6	245 814	264 836
Sverigedemokraterna	19 022	6	245 814	264 836
Vänsterpartiet	19 022	4	163 876	182 898
				2 613 241

Prövning av barnets bästa

Ärendet har ingen direkt inverkan på barn och ungdomar och därför görs ingen ytterligare prövning av barnets bästa.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskott § 144/2024, 12 november 2024
- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterat 17 oktober 2024

§ 238 (forts.)

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att partistödet för 2025 utbetalas, enligt följande:

- 2024 års nivå uppräknas med 2 %
- Grundstöd 19 022 kronor
- Mandatstöd 40 969 kronor

Avstår från att delta i beslutet

Carolina Sondell (S), Olle Häggström (S), Zenitha Nordfjell (S), Anna-Karin Sjölund (S), Caisa Johansson (S), Jan Lindstedt (S) och Patrick Paulsson (V) avstår från att delta i beslutet.
- - - - -

§ 239 Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS kvartal 2 2024 (Kst/2024:37)

Ärendebeskrivning

Personer i behov av vård och omsorg har lagstadgad rätt att få den hjälp och det stöd de behöver från kommunen. Socialnämnden eller motsvarande i en kommun är, enligt 16 kap 6 f – h §§ SoL och 28 f-h §§ LSS, skyldig att kvartalsvis rapportera de beslut om bistånd som inte verkställts inom tre månader till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), samt till kommunens revisorer och kommunfullmäktige. Rapporteringsskyldigheten gäller beslut om bistånd enligt 4 kap 1 § SoL och 9 § LSS. Nämnden ska även rapportera om en insats har avbrutits och inte verkställts på nytt inom tre månader. När ett beslut, som tidigare rapporterats som ej verkställt, senare har verkställts ska detta rapporteras till IVO.

Om IVO bedömer att insatsen inte verkställts inom skälig tid kan IVO ansöka om utdömande av en särskild avgift hos förvaltningsrätten.

Välfärdsförvaltningens kommentarer

Örnsköldsviks kommun har rapporterat ej verkställda beslut för kvartal 2 2024 i enlighet med Sammanställning-Rapportering av ej verkställda beslut för välfärdsnämnden kvartal 2 2024.

Örnsköldsviks kommun har under denna period rapporterat 30 SoL-beslut, varav Funktionshinder SoL (1), Individ- och familjeomsorg (15) och Äldreomsorg (14):

- Funktionshinder SoL: kontaktperson (1).
- Individ- och familjeomsorg: Kontaktfamilj (7), Kontaktperson (8)
- Äldreomsorg: Särskilt boende (11), Trygghetslarm (2) och Växelvård (1).

Av de ej verkställda besluten var 6 LSS-beslut, varav Ledsagarservice (1), Korttidsvistelse (1) och Daglig verksamhet (4).

Välfärdsnämndens beslut

Välfärdsnämnden godkänner, under §72/2024, välfärdsförvaltningens rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS – kvartal 2 2024, samt överlämnar rapporteringen till kommunfullmäktige och revisionen för kännedom.

§ 239 (forts.)

Prövning av barnets bästa

Rapporteringen av ej verkställda beslut bedöms inte ha en negativ inverkan på barn och ungdomar, utan i stället uppmärksammar rapporteringen att beslut inte har verkställts i tid. Däremot påverkas enskilda individer av att beslut inte har varit möjliga att verkställa i tid.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskott § 145/2024, daterat 12 november 2024
- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterat 23 oktober 2024
- Välfärdsnämnden § 113/2024, Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS kvartal 2 2024, daterat 22 oktober 2024
- Sammanställning-Rapportering av ej verkställda beslut för välfärdsnämnden kvartal 2 2024, daterad 18 september 2024

Arbetsutskottets behandling

Arbetsutskottet noterar att fel protokollsutdrag från välfärdsnämndens bifogats till ärendet. Till kommunstyrelsen kommer välfärdsnämndens § 113/2024 att inkluderas som beslutsunderlag i stället för § 72/2024.

Arbetsutskottet noterar, precis som välfärdsnämnden under § 113/2024, felaktigheter i redovisningen för kvartal 2. I nio av de tolv besluten som gäller särskilt boende Äldreomsorg SoL anges skäl till att beslutet ännu ej verkställts ”*Hos kommunen: Saknar plats*”. Det har funnits plats på särskilt boende, men den enskilde har inte kunnat erbjudas plats på önskat boende.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige tar del av välfärdsnämndens rapportering av ej verkställda beslut enligt Sol och LSS, kvartal 2 2024, daterad 18 september 2024.

- - - - -

§ 240 Godkännande av reviderad taxa för planärenden (Kst/2024:939)

Ärendebeskrivning

Samhällsbyggnadsnämndens kostnader för att ta fram detaljplaneprogram, detaljplaner, och områdesbestämmelser samt upphävanden och ändringar av desamma enligt 4-5 kap. plan- och bygglagen (2010:900) ska ersättas av den som har nytta av planen. Kostnaden kan variera beroende på arbetets art, komplexitet och omfattning. Kostnaden ersätts normalt genom avgift enligt avtal med en beställare. För gällande planer som inte betalats genom avtal ska planavgift betalas av den som söker bygglov för åtgärden enligt planen. Det senare regleras i kommunens bygglovstaxa.

Nuvarande taxa för planärenden antogs 2003. Det är dock oklart om detta skedde tidigare då det finns flertalet beslut från PMN och Kf från 1999 och framåt efter sökning i centralarkivet.

Nuvarande timtaxa för ärenden enligt plan- och bygglagen (2010:900) antogs i kommunfullmäktige 2017. Den nya timtaxan 2017 togs fram utifrån Sveriges kommuner och landstings (SKL) dåvarande beräkningsmodell. Avgiften ändrades 2017 från 813 kr/h till 926 kr/h och hamnade på samma som dåvarande timtaxa som beslutats för miljöbalkens områden. Beslut togs även om att den nya taxan skulle knytas till prisindex för kommunal verksamhet, PKV, som tillhandahålls av SKL istället för dåvarande timtaxa som var knuten till konsumentprisindex, KPI. Timtaxan har därefter (2018-2024) indexerat enligt PKV och ligger just nu (år 2024) på 1175 kr/h.

Nu finns ett behov av att se över gällande taxa, framför allt upplägg med syfte att:

- Se över grundbeloppet
- Se över fast taxa för områdesbestämmelser
- Inkludera kostnad för planbesked

Grundbelopp

Grundbeloppen i nuvarande taxa avser täcka kostnaderna för grundkarta, fastighetsförteckning, restid, annonser, kopior, porto, tryck och färgläggning samt administrativa kostnader. Översyn behövs eftersom arbetssättet förändrats över tid, exempelvis att kommunen idag företrädesvis tar fram och skickar handlingar digitalt. Därutöver har lantmäterienheten långt ifrån kostnadstäckning för sin arbetsinsats. Stor del av kostnaden belastar därmed skattekollektivet.

§ 240 (forts.)

Områdesbestämmelser
Framtagande av områdesbestämmelser styrs så som exempelvis en detaljplan av planprocessen enligt plan- och bygglagen (2010:900) och bör därför debiteras likvärdigt andra planprocesser. Nuvarande taxa innebär att stor del läggs på skattekollektivet.

Planbesked
Enligt 12. kap. 8 § plan- och bygglagen (2010:900) får Byggnadsnämnden ta ut avgifter för exempelvis planbesked. Örnsköldsviks kommun tar inte ut en avgift för planbesked till skillnad från de flesta andra kommuner. Nuvarande taxa innebär att stor del läggs på skattekollektivet.

Samhällsbyggnadsförvaltningens kommentarer

Enligt förslag till ny taxa för planärenden enligt plan- och bygglagen tillämpas (fortsatt) timtaxa för planärenden enligt självkostnadsprincipen i 2 kap. 6 § kommunallagen (2017:725). Avgiften för ett ärende beräknas genom att fastslagen timtaxa, vilken indexeras årligen, multipliceras med nedlagd tid.

Grundbelopp
Grundbelopp utgår och ersätts med timtaxa i delar samt särskild taxa för grundkarta respektive för fastighetsförteckning, fastighetsutredning och fastighetsrättsligt stöd. Kostnader för övrig administration, kopior med mera ska täckas av timtaxan.

Områdesbestämmelser
Framtagande av områdesbestämmelser ersätts med timtaxa på samma sätt som övriga planprocesser.

Planbesked
Taxa införs för planbesked, både positiva och negativa. Eftersom processen med planbesked är likvärdig för alla planärenden (i stort sett oberoende av komplexitet) baseras avgiften för planbesked på ett fast antal timmar multiplicerat med fastslagen timtaxa.

Indexuppräkning
Timtaxan är beräknad på 2024 års kostnadsnivå och är indexuppräknad till 2025 års nivå (utifrån prisindex för kommunal verksamhet, PKV).

§ 240 (forts.)

Samhällsbyggnadsnämndens hantering

Samhällsbyggnadsnämnden hanterade ärendet under § 130/2024, den 24 oktober 2024. Under nämndens behandling av ärendet informerar Johanna Söderholm, chef planenheten, om att taxan behöver justeras då den beräknats enligt 2024 års prisindex och skulle ha beräknats enligt 2025 års prisindex (prisindex för kommunal verksamhet, PKV).

Nämnden godkänner *Taxa för planärenden 2025* med justering av taxan enligt prisindex för 2025 och överlämnar den till kommunfullmäktige för antagande enligt 12 kap. 10 § plan- och bygglagen (2010:900).

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att taxan träder i kraft 1 januari 2025. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår även kommunfullmäktige att uppdra till nämnden att inför varje nytt avgiftsår (kalenderår) justera taxan enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Prövning av barnets bästa

Detta beslut bedöms inte påverka barn, och enbart en enkel prövning har gjorts. Beslut om ny plantaxa innebär enbart hur kostnader för att ta fram detaljplaneprogram, detaljplaner, och områdesbestämmelser samt upphävanden och ändringar av desamma enligt 4-5 kap. plan- och bygglagen (2010:900) ska regleras.

Kommunledningsförvaltningens kommentarer

Kommunledningsförvaltningen har inget ytterligare att tillföra ärendet.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens tillväxt- och planutskott § 60/2024, daterat 12 november 2024
- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterat 28 oktober 2024
- Samhällsbyggnadsnämnden § 130/2024, 24 oktober 2024
- Taxa för planärenden 2025, daterad 24 oktober 2024
- Bilaga till taxa för planärenden 2025, daterad 4 oktober 2024
- Taxa för geodata, mättjänster och vissa lantmäteritjänster (2024 – nuvarande taxa)
- Taxa för planärenden enligt plan- och bygglagen (2024 – nuvarande plantaxa)

§ 240 (forts.)

Tillväxt- och planutskottets förslag

Kommunfullmäktige godkänner reviderad taxa för planärenden enligt *Taxa för planärenden 2025,* daterad 24 oktober med bilaga, daterad 4 oktober 2024. Taxan träder i kraft 1 januari 2025.

Kommunfullmäktige delegerar till samhällsbyggnadsnämnden att inför varje nytt avgiftsår (kalenderår) justera taxan enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Kommunstyrelsens behandling

Jenny Voittonen (SD) yrkar avslag till tillväxt- och planutskottets förslag.

Johannes Nordin (M) yrkar bifall till tillväxt- och planutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordförande finner att det finns två förslag till beslut och ställer förslagen mot varandra.

Ordförande finner att kommunstyrelsens beslutat i enlighet med tillväxt- och planutskottets förslag.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige godkänner reviderad taxa för planärenden enligt *Taxa för planärenden 2025,* daterad 24 oktober med bilaga, daterad 4 oktober 2024. Taxan träder i kraft 1 januari 2025.

Kommunfullmäktige delegerar till samhällsbyggnadsnämnden att inför varje nytt avgiftsår (kalenderår) justera taxan enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Reservation

Jenny Voittonen (SD) reserverar sig till förmån för eget förslag.

- - - - -

§ 241 Godkännande av reviderad bygglovstaxa (Kst/2024:940)

Ärendebeskrivning

En välfungerande taxa är en viktig del i kommunens finansiering av bygglovsverksamheten. Att upprätta en taxa är ett kommunalt ansvar, och som hjälp med det arbetet ger Sveriges kommuner och regioner (SKR) ut underlag för taxekonstruktion. Sedan några år tillbaka (2021) finns ett nytt sådant underlag för konstruktion av PBL-taxa som uppdateras löpande. Syftet är att kommunerna ska få en transparent, lättarbetad och lättkommunicerad taxa.

Örnsköldsviks kommun nuvarande taxa för byggärenden antogs 2011. Taxan från 2011 togs fram utifrån Sveriges kommuner och landstings (SKL) dåvarande beräkningsmodell. Nu finns ett behov av att revidera Örnsköldsviks kommuns nuvarande byggtaxa och taxemodell för byggärenden, framför allt med syfte att erhålla:

- En taxemodell som utgår från gällande lagstiftning och som har stöd i både PBL (plan- och bygglagen) och Kommunallagen (KL).
- En taxemodell som flyttar fokus från area till faktisk kostnad för den nedlagda tiden för handläggningen – en genomsnittliga kostanden per ärendetyp. Enligt 12 kap. 10 § PBL får en avgift enligt 12 kap. 8-9 §§ inte överstiga kommunens *genomsnittliga* kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser (ärendetyp).
- En tydlig och transparant prislista som ger en förutsägbar kostnad.
- Uppfyllnad av likställighetsprincipen – samma kostnad för alla utifrån ärendetypen.
- Uppfyllnad av självkostnadsprincipen – för all kommunal verksamhet gäller allmänt självkostnadsprincipen som uttrycks i 2 kap. 6 § KL, ”kommuner och landsting får inte ta ut högre avgifter än vad som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller”. Självkostnadsprincipen som uttrycks i denna paragraf syftar på det totala avgiftsuttaget per verksamhet. Kostnaderna i det enskilda fallet eller ärendet har inte någon betydelse för tillämpningen av självkostnadsprincipen. I PBL har självkostnadsprincipen fått en egen reglering. Enligt 12 kap. 10 § PBL får en avgift enligt 12 kap. 8-9 §§ inte överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser. Det innebär att de olika typerna av åtgärder som kommunen tar ut avgift för, var och en för sig utgör ett eget självkostnadsområde.

Förslag på ny taxa 2025 för samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområde bygg, är framtagen och anpassad utifrån Örnsköldsviks kommuns ärenden i enlighet med 12 kap. 8–11 §§ plan- och bygglagen (2010:900), PBL, 2 kap. 5 § kommunallagen (2017:725), KL, samt 7 kap. 13–18 §§ miljöbalken (MB).

§ 241 (forts.)

Taxan är unik för samhällsbyggnadsnämnden i Örnsköldsviks kommun. Tabeller (se taxetabeller A, B) och beräkningssätt har med förslag från SKR som grund anpassats så att avgifterna ska täcka kommunens kostnader för det arbete som utförs i samhällsbyggnadsnämndens olika ärendetyper.

Särskilda föreskrifter om avgifter för kommunernas verksamhet inom samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområde återfinns i 12 kap. PBL.

I 12 kap. 8 § PBL anges att samhällsbyggnadsnämnden får ta ut avgifter för:

- beslut om planbesked, förhandsbesked, villkorsbesked, startbesked, slutbesked och ingripandebesked
- beslut om lov
- tekniska samråd och slutsamråd
- arbetsplatsbesök och andra tillsynsbesök på byggarbetsplatsen
- upprättande av nybyggnadskartor
- framställning av arkivbeständiga handlingar

Taxan omfattar även andra avgifter i byggnadsnämndens verksamhet:

- expediering och kungörelser enligt 9 kap. 41–41 b §§ PBL
- planavgift vid lovprövning. För gällande planer som inte betalats genom avtal ska planavgift betalas av den som söker bygglov för åtgärden enligt planen enligt 12 kap. 9 § PBL (se taxetabell B)
- strandskyddsdispenser enligt 7 kap. 13–18 §§ miljöbalken (MB)

I de fall en lovansökan beviljas inom ett område med detaljplan eller områdesbestämmelse och där planavgift inte har betalats för den berörda fastigheten i samband med arbetet att upprätta detaljplanen eller områdesbestämmelsen har kommunen rätt att ta ut en planavgift enligt 12 kap. 9 § PBL.

För ärendetyper där en genomsnittlig kostnad inte är möjlig att bestämma, anges timdebitering i tillämplig taxetabell. Avgiften beräknas i de ärendetyperna genom att tillämplig handläggningskostnad per timme multipliceras med kommunens nedlagda tid för handläggning av ärendet. Med ärendetyp avses i detta dokument exempelvis besked, beslut, handläggning, produkter, tjänster eller serviceåtgärd.

§ 241 (forts.)

Allmänna regler om kommunala avgifter

Kommunallagen
Kommunernas rätt att ta ut avgifter allmänt sett framgår av 2 kap. 5 § KL, som har följande lydelse: *”Kommuner och regioner får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning.”*

Av paragrafen framgår kommuners och regioner rätt att ta ut avgifter. Paragrafen motsvarar huvudsakligen 8 kap. 3 b § i den äldre kommunallagen, med hänvisning till prop. 1993/94:188 s. 107 f.

Första stycket ger kommunerna rätt att ta ut avgifter inom hela den sektor som regleras i kommunallagen. Det enda kravet är att kommunen tillhandahåller en tjänst eller nyttighet som motprestation. Det gäller även ”frivilliga uppgifter” som tillhandahålls inom ramen för en obligatorisk verksamhet (se prop. 1993/94:188 s.79–80 samt prop. 2016/17:171 sid. 301). Detta innebär att kommunerna har möjlighet att ta ut avgifter för frivillig uppdragsverksamhet.

Självkostnadsprincipen
För samhällsbyggnadsnämndens verksamhet reglerar 12 kap. 10 § PBL att en avgift inte får överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser.

För all kommunal verksamhet gäller dessutom allmänt självkostnadsprincipen som uttrycks i 2 kap. 6 § KL. *”Kommuner och landsting får inte ta ut högre avgifter än vad som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.”* Självkostnadsprincipen som uttrycks i denna paragraf syftar på det totala avgiftsuttaget per verksamhet. Kostnaderna i det enskilda fallet eller ärendet har inte någon betydelse för tillämpningen av självkostnadsprincipen. Vid beräkningen av självkostnaderna får alla relevanta kostnader som verksamheten ger upphov till tas med. Exempel på kostnader är personalkostnader, material, utrustning, lokalkostnader med mera. Verksamhetens andel av kommunens centrala service- och administrationskostnader räknas också med i kostnaden.

I PBL har självkostnadsprincipen fått en egen reglering. Enligt 12 kap 10 § PBL får en avgift enligt 12 kap 8-9 §§ inte överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser. Det innebär att de olika typerna av åtgärder som kommunen tar ut avgift för, var och en för sig utgör ett eget självkostnadsområde.

§ 241 (forts.)

Likställighetsprincipen
Plan- och bygglagen innehåller inte några särskilda regler om hur avgifternas storlek i det enskilda fallet ska bestämmas, dvs. hur de totala kostnaderna ska fördelas på dem som är avgiftsskyldiga. Av betydelse för avgiftsuttaget i enskilda fall i kommunal verksamhet är däremot den s.k. likställighetsprincipen, som uttrycks i 2 kap. 3 § KL. *”Kommuner och landsting ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat”.*

Bestämmelsen innebär att särbehandling av vissa kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar endast är tillåten på objektiva grunder. Likställighetsprincipen innebär vid fördelning av avgifter att lika avgift ska utgå för lika prestation eller att kommunmedlemmar som befinner sig i motsvarande läge ska betala samma avgifter.

Retroaktivitetsförbudet
Kommunfullmäktige ska ha fattat beslut om en specifik taxa innan den börjar tillämpas. Det anses alltså otillåtet att ge avgiftsbestämmelser retroaktiv verkan – annat än i vissa speciella undantagsfall. Retroaktivitetsförbudet framgår direkt av 2 kap. 4 § KL, vilken har följande lydelse: *”Kommuner och landsting får inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft till nackdel för medlemmarna. Sådana beslut får dock fattas om det finns synnerliga skäl för det.”*

Kommunfullmäktiges beslut om taxa
Enligt 12 kap. 10 § PBL är det kommunfullmäktige som ska fatta beslut om grunderna för hur avgifterna ska beräknas. Kommunfullmäktige kan inte delegera rätten att besluta om själva taxan till samhällsbyggnadsnämnden, däremot så kan kommunfullmäktige delegera till nämnden att årligen besluta om justering av taxan enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Indexuppräkning
Avgiftsbeloppen i denna taxa är bestämda med utgångspunkt från nuvarande kostnadsläge och prisindex för kommunal verksamhet (PKV) Så länge denna taxa gäller föreslås att kommunfullmäktige uppdrar till samhällsbyggnadsnämnden att för varje nytt avgiftsår (kalenderår) justera taxan enligt PKV. Indexering sker i oktober varje år med prognosen som gäller för kommande år.

Avgiftsbestämning
Avgift tas ut enligt den taxa som gäller vid tidpunkten då ärendet inkommer till samhällsbyggnadsnämnden.

Om det finns särskilda skäl, som motiverar en höjning eller minskning av avgiften, får nämnden besluta detta för viss typ av ärenden eller för ett särskilt ärende.

§ 241 (forts.)

Avgiftsreducering
Avgiftsreducering för taxetabell A innebär för bygglov, marklov och rivningslov samt förhandsbesked där beslut inte fattats inom lagstadgad tidsfrist att avgiften reduceras med 20 % per överskriden vecka. Lagstadgad tidsfrist är 10 veckors handläggning från det att ansökan bedömdes vara komplett, enligt 12 kap. 8 a § PBL.

Avgiftsreducering innebär för ett ärende gällande en eller flera anmälningspliktiga åtgärder där beslut inte fattats inom lagstadgad tidsfrist att avgiften reduceras med 20 % per överskriden vecka. Lagstadgad tidsfrist är 4 veckors handläggningstid från det att ansökan bedömdes vara komplett, enligt 12 kap. 8 a § PBL.

Handläggningstiderna i båda ovanstående fall kan i särskilt beslut förlängas till 20 respektive 8 veckor.

Nedsättning av avgift
Avgiften för ett lov där det finns ett beviljat lov som gått ut, eller håller på att gå ut, är detsamma som för ett helt nytt lov. Bygglovspliktiga ändringar i ett beviljat och gällande lov hanteras också som ett nytt beslut och debiteras enligt taxan för åtgärden som ändras.

För en ansökan gällande en åtgärd som innebär en förändring av motsvarande underlag tillhörande ett tidigare beviljat lov kan byggnadsnämnden om det är motiverat med avseende på arbetsinsats reducera avgiften med 25 %, 50 % alternativt 75 %. Nämnden har även möjlighet att reducera avgiften med ovan nämnda nivåer vid prövning av ett tidigare beviljat lov som gått ut där inga eller endast mindre ändringar är gjorda.

Tidsbegränsade bygglov och bygglov för ändamål av säsongskaraktär
Vid ansökan om ett tidsbegränsat bygglov eller om ett bygglov för ändamål av säsongskaraktär tas samma avgift ut som för ett permanent bygglov för motsvarande åtgärd.

Avgift vid avslag, avskrivning, avvisning samt nekat startbesked
Avgift för handläggning utgår även om ansökan avslås, avskrivs, avvisas eller om startbesked nekas.

Om en ansökan avslås, avskrivs, avvisas eller om startbesked nekas tas avgift ut för de handläggningsåtgärder enligt tillämplig tidsuppskattning som sammanlagt vidtagits i ärendet.

§ 241 (forts.)

Betalning av avgift
Avgift enligt denna taxa betalas av sökanden eller beställaren mot faktura när denne tillställts samhällsbyggnadsnämndens beslut, beställd handling levererats eller beställd åtgärd vidtagits.

Betalning av avgift ska ske till nämnden inom den tid som anges i fakturan. Betalas inte avgiften vid den förfallodag som anges i fakturan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) från förfallodagen tills betalning sker. Vad gäller krav och inkasso tillämpar samhällsbyggnadsnämnden de rutiner som framgår av kommunens riktlinjer. Avgifter kan tas ut som förskott.

För ärenden gällande bygglov, marklov eller rivningslov tas avgiften ut i två olika delar gällande den totala byggprocessen, en som täcker *lovprövningen* och en del som täcker *genomförandet* av bygg-, mark- eller rivningsåtgärderna (i genom-förandedelen räknas även beslut om startbesked, tekniskt samråd, arbetsplatsbesök och slutsamråd).

Gentemot kunden tas avgiften för lov ut i samband med beslut om lov. Avgiften för genomförande tas ut i förskott antingen i samband med beslut om lov eller i samband med startbeskedet för åtgärden.

För anmälningspliktiga åtgärder tas avgiften för genomförande ut i förskott i samband med beslut om startbesked.

I avgiften för genomförande i projekt som kräver tekniskt samråd ingår ett arbetsplatsbesök, ett slutsamråd och ett interimistiskt slutbesked. Om fler lovbeslut än ett behövs i samma ärende tas kostnad ut för den del som ingår i varje nytt beslut. I de fall det behövs fler startbesked, arbetsplatsbesök, slutsamråd, interimistiska slutbesked eller slutbesked debiteras dessa separat enligt taxetabell A. Om slutlig avgift för bygglov eller avgift för genomförande är högre än förskottsbetalad avgift kommer tilläggsdebitering att ske.

Återbetalning av avgift
Åtgärder som debiterats men ej utförts återbetalas om sökanden så begär och endast under förutsättning att det är omständigheter som sökanden inte rår eller kunnat rå över. Avgift återbetalas då för de handläggningsåtgärder enligt tillämplig tidsuppskattning som inte vidtagits i ärendet. Återbetalning kan tidigast ske när lovet upphört att gälla. Ränta utgår inte på belopp som återbetalas. För planavgift enligt avtal gäller, utöver vad som anges i denna taxa, de villkor som anges i planavtalet.

§ 241 (forts.)

Handläggningskostnad
Handläggningskostnaden är 1231 kronor per timme för ärenden som avses i denna taxa gällande år 2025 (inklusive indexuppdatering).

Mervärdesskatt
Mervärdesskatt utgår inte för avgifter i samband med myndighetsutövning. Mervärdesskatt på 25 % tillkommer på tjänster och produkter som inte är myndighetsutövning. Undantag för kartor i tryckt form, där mervärdeskatt på 6 % tillkommer.

Upplysning om överklagande
Samhällsbyggnadsnämndens beslut om debitering kan överklagas enligt 13 kap. 3, 8–9 §§ PBL samt 42 § förvaltningslagen (2017:900), FL. Överklagan skall ske skriftligt till samhällsbyggnadsnämnden och ska ha inkommit inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Samhällsbyggnadsnämnden prövar om skrivelsen med överklagandet har kommit in i rätt tid. Om överklagan inte avvisas, överlämnas den till länsstyrelsen beträffande bygglov m.fl. ärenden och mark- och miljödomstolen beträffande planavgifter, som har rätt att pröva överklagandet som första instans.

Ikraftträdande
Taxa byggärenden 2025 ska tillämpas från och med den 1 januari 2025.

Samhällsbyggnadsförvaltningen kommentarer

Enligt förslag till ny taxa för byggärenden 2025 så vill samhällsbyggnadsförvaltningen med den nya taxekonstruktionen ta ut en kostnad som mer precist motsvarar den *genomsnittliga* handläggningstiden som har lagts ner i kommunens olika ärendetyper.

I den nuvarande taxan så tar flera ärenden av lov, anmälningar, förhandsbesked etc. egentligen mer tid att handlägga och skulle då kosta mer, medan andra ärenden tar mindre tid och skulle kosta mindre. I och med att ta betalt för den genomsnittliga handläggningstiden så uppfylls lagkraven på ett bättre sätt än nuvarande taxa. Den nya föreslagna taxekonstruktionen ger även alla sökande en tydligare och mer transparant prislista och därmed en förutsägbar kostnad för varje ärendetyp.

Prövning av barnets bästa

Förslag till ny taxa för byggärenden bedöms inte påverka barn. Beslut om nu taxa och taxemodell innebär enbart att kostnader för olika byggärenden enligt plan- och bygglagen ska regleras.

§ 241 (forts.)

Samhällsbyggnadsnämndens behandling

Samhällsbyggnadsnämnden behandlade ärendet under § 131/2024 den 24 oktober 2024. Under nämndens behandling av ärendet informerar Cecilia Marklund Svensson, chef byggenheten om att taxan behöver justeras då den beräknats enligt 2024 års prisindex och skulle ha beräknats enligt 2025 års prisindex (prisindex för kommunal verksamhet, PKV. Samhällsbyggnadsnämnden godkänner taxa för byggärenden (Bygglovtaxa) 2025 med justering av taxan enligt prisindex för 2025 samt överlämnar den till kommunfullmäktige för antagande. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att taxan träder i kraft 1 januari 2025.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår även kommunfullmäktige att uppdra till nämnden att inför varje nytt avgiftsår (kalenderår) justera taxan enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Kommunledningsförvaltningens kommentarer

Kommunledningsförvaltningen har inget ytterligare att tillföra ärendet.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens tillväxt- och planutskott § 61/2024, daterat 12 november 2024
- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterat 28 oktober 2024
- Samhällsbyggnadsnämnden § 131/2024, daterat 24 oktober 2024
- Förslag bygglovstaxa 2025, daterad 24 oktober 2024
- Redovisning tidsåtgång per ärendetyp byggärenden
- Lista förklarande begrepp gällande taxa 2025

Tillväxt- och planutskottets förslag

Kommunfullmäktige godkänner reviderad bygglovstaxa, daterad 24 oktober 2024. Taxan träder i kraft 1 januari 2025.

Kommunfullmäktige delegerar till samhällsbyggnadsnämnden att inför varje nytt avgiftsår (kalenderår) justera taxan enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Kommunstyrelsens behandling

Jenny Voittonen (SD) yrkar avslag till tillväxt- och planutskottets förslag.

Johannes Nordin (M) yrkar bifall till tillväxt- och planutskottets förslag.

§ 241 (forts.)

Beslutsgång

Ordförande finner att det finns två förslag till beslut och ställer förslagen mot varandra.

Ordförande finner att kommunstyrelsens beslutat i enlighet med tillväxt- och planutskottets förslag.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige godkänner reviderad bygglovstaxa, daterad 24 oktober 2024. Taxan träder i kraft 1 januari 2025.

Kommunfullmäktige delegerar till samhällsbyggnadsnämnden att inför varje nytt avgiftsår (kalenderår) justera taxan enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Reservation

Jenny Voittonen (SD) reserverar sig till förmån för eget förslag.
- - - - -

§ 242 Fyllnadsval till kommunala seniorrådet (Kst/2024:635)

Ärendebeskrivning

Liisi Hägglund (C) har, i skrivelse daterat 27 juni 2024, avsagt sig uppdraget som ersättare i kommunala seniorrådet.

Välfärdsnämnden har under § 130/2024 nominerat Rose-Marie Karlström (C) till ny ersättare i kommunala seniorrådet.

Kommunstyrelsen har att förrätta fyllnadsval av ny ersättare i kommunala seniorrådet.

Prövning av barnets bästa

Förslaget till beslut är att nominera ny representant. Beslut som gäller valärenden bedöms inte påverka barn och ungdomar. Därför har en enkel prövning av barnets bästa gjorts.

Beslutsunderlag

- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag daterat 25 november 2024
- Välfärdsnämnden § 130/2024, daterat 19 november 2024
- Skrivelse, avsägelse, ersättare i välfärdsnämnden och kommunala seniorrådet, daterad 27 juni 2024

Kommunstyrelsens behandling

Kommunstyrelsen noterar att namnet på nominerad saknar ett efternamn i beslutsunderlaget.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen godkänner Liisi Hägglund (C) avsägelse från uppdraget som ersättare i kommunala seniorrådet.

Kommunstyrelsen utser Rose-Marie Karlström Saellström (C) till ny ersättare i kommunala seniorrådet.

- - - - -

§ 243 Anmälan av fattade delegationsbeslut (Kst/2024:26)

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens förvaltningar ska anmäla de beslut som har fattats med stöd av kommunstyrelsens delegationer.

Till sammanträdet lämnas följande redovisningar.

- Fattade delegationsbeslut från räddningstjänsten och kommunens alarmeringscentral, beslutsnummer 28-30/2024

- Fattade delegationsbeslut från förvaltningarnas övriga verksamheter, beslutsnummer 193-218/2024

Prövning av barnets bästa

Ärendet består av en redovisning av fattade delegationsbeslut av förtroendevalda och tjänstepersoner. Ett godkännande av redovisningen innebär endast att kommunstyrelsen har tagit del av vilka beslut som har fattats under en specifik period. Godkännandet medför ingen åtgärd och bedöms inte påverka barn och ungdomar. Med hänsyn till det har ingen ytterligare prövning av barnets bästa genomförts.

Beslutsunderlag

- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, 25 november 2024
- Anmälan av fattade delegationsbeslut, beslutsnummer 193-218/2024, 25 november 2024
- Anmälan av fattade delegationsbeslut, avdelningen för räddningstjänst och kommunens alarmeringscentral, beslutsnummer 28-30/2024

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av fattade delegationsbeslut.

- - - - -

§ 244 Godkännande av revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente (Kst/2024:1047, Kst/2024:539)

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige i Örnsköldsviks kommun beslutade den 30 september 2024, § 155, att överta gatubelysningsanläggningen från Övik Energi AB.

Tillägg
Med anledning av beslutet behöver reglementet för Samhällsbyggnadsnämnden i Örnsköldsviks kommun ändras på så sätt att nytt ansvarsområde tillkommer under ”3.2.4 Trafik – och parkområdet” enligt följande:

9. Ansvar för kommunens gatubelysningsanläggning.

Prövning av barnets bästa

Ärendet gäller revidering av samhällsbyggnadsnämndens reglemente. Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på barn och ungdomar. Med hänsyn till det har ingen ytterligare prövning av barnets bästa genomförts.

Beslutsunderlag

- Kommunledningsförvaltningens beslutsförslag, daterat 28 november 2024
- Samhällsbyggnadsnämndens yttrande över förslag till reviderat reglemente för samhällsbyggnadsnämnden, daterat 29 november 2024
- Förslag till reviderat reglemente för samhällsbyggnadsnämnden, daterat 28 november 2024
- Gällande reglemente för samhällsbyggnadsnämnden, reviderat § 6/2024
- Kommunfullmäktige i Örnsköldsviks kommuns beslut den 30 september 2024, § 155

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige godkänner reviderat reglemente för samhällsbyggnadsnämnden, daterat 28 november 2024.

- - - - -

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: ANNA-BRITTA ÅKERLIND
Datum: 2024-12-05 14:01
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
6E5D79E8E33E7B715F7BE1BE1B6EED88C73A64DE36B0F00EE60EE43A00A70B06

Namn: CAROLINA SONDELL
Datum: 2024-12-05 13:24
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
6E5D79E8E33E7B715F7BE1BE1B6EED88C73A64DE36B0F00EE60EE43A00A70B06

Namn: Linda Susanne Blomström
Datum: 2024-12-05 14:27
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
6E5D79E8E33E7B715F7BE1BE1B6EED88C73A64DE36B0F00EE60EE43A00A70B06